https://www.saeima.lv/steno/st_93/290793.html

5. Saeima 29.07.1993. sēde *Noraksts*

Stenogramma
1993.gada 29.jūlija sēde sākās pl. 10:00
sēde slēgta pl. sēdes ilgums minūtes

Latvijas Republikas 5. Saeimas rīta plenārsēde 1993. gada 29. jūlijā

Sēdi vada Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs.

Priekšsēdētājs. Labrīt! Lūdzu, ieņemiet vietas! Godātie deputāti, lūdzu, reģistrēsimies informācijai par apmeklētību! Reģistrācijas režīmu! Pirmā reģistrācija fiksēs apmeklētību. Kāda vēl zvanīšana? Sākas taču plenārsēde! Lūdzu rezultātu! Reģistrējušies 89 deputāti.

Saeimas Prezidijs jums ir piedāvājis darba kārtību, kura tika... Par procedūru? Deputāte Rugāte pieprasa pārbaudīt reģistrāciju. Lūdzu! Lūdzu protokolā reģistrēt deputāti Rugāti.

Par Prezidija piedāvāto darba kārtību. Pie izdalītajiem materiāliem šeit vēl nāk klāt deputātu pieprasījums, kurš tika iesniegts saskaņā ar Kārtības rulli. Tas ir pavairots, izsniegts deputātiem un būtu izskatāms tuvākajā sēdē. Tuvākā sēde ir šodien, un tas bija iesniegts pirms 5 stundām, tāpēc mēs to arī iekļāvām šīsdienas darba kārtībā. Vai ir kādi papildinājumi darba kārtībai? Nav. Paldies. Prezidija darba kārtība ir iesniegta saskaņā ar Kārtības rulli, un ja neviens neiebilst, tā nav balsojama vai akceptējama. Protams, ja neviens neiebilst un nav citu priekšlikumu.

Pirmais jautājums - Saeimas deputāta mandāta apstiprināšana Andrim Grotam. Saeimas Prezidijs ir saņēmis vēstuli no deputāta Jerumaņa: "Ar šo vēstuli paziņoju, ka ar 19. jūliju nolieku savas pilnvaras kā 5. Saeimas deputāts, lūdzu izvirzīt nākamo kandidātu Latvijas Kristīgo demokrātu savienības frakcijai no Rīgas vēlēšanu apgabala." Tālāk jums ir dokuments - Centrālās vēlēšanu komisijas informācija: "Sakarā ar Latvijas Republikas Saeimas deputāta Aivara Jerumaņa iesniegumu par atteikšanos no deputāta mandāta Kristīgo demokrātu savienības sarakstā Rīgas vēlēšanu apgabalā Centrālā vēlēšanu komisija informē, ka Aivara Jerumaņa vietā stājas nākamais kandidāts no tā paša kandidātu saraksta - Andris Grots." Vai godātais Andris Grots ir ieņēmis vietu? Vai Andris Grots piedalās sēdē? Atklāti sakot, es esmu ne visai ērtā situācijā. Vai šajā sakarā Kristīgo demokrātu frakcija vēlas komentēt šo situāciju? Lūdzu, deputāt Saulīt!

A.Saulītis (Kristīgo demokrātu savienība).

Mēs pirms nedēļas darījām zināmu, ka tāda iespēja Grota kungam būs, bet viņš, atrodoties Amerikā, lūdza pateikt, ka viņš savus galīgos slēdzienus izdarīs tikai tad, kad būs Prezidija oficiāls slēdziens par to, ka Jerumanis ir atteicies, kad būs saņemta vēstule un viņam Mandātu komisija dos šo slēdzienu, ka viņš ir nākamais mūsu sarakstā. Un, tā kā viņš ir Amerikā, tad mēs vienkārši tehniski nespējam viņu sazvanīt. Mēs visus telefona numurus iedevām arī Saeimas Prezidijam, un es domāju, ka šis jautājums kaut kādu tehnisku iemeslu dēļ vistuvākajā laikā tiks atrisināts. Paldies.

Priekšsēdētājs. Kā informēja sekretariāts, diemžēl triju dienu laikā frakcija nevarēja iedot šā deputāta kandidāta adresi. Taču tagad jums ir zināms gan Prezidija lēmums, gan Centrālās vēlēšanu komisijas lēmums, tāpēc, lūdzu, frakcija, rīkojieties tālāk. Es domāju, būtu pareizi, ka

mēs mandātu akceptētu deputāta klātbūtnē. Mandāta akceptēšanu atliksim līdz brīdim, kad deputāts Grots būs ieradies uz sēdi.

Nākamais jautājums - par likumdošanas iniciatīvu nodošanu izskatīšanai deputātu komisijās. Būtu jāapspriež katrs likumprojekts atsevišķi. Pirmais - likumprojekts "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus". Jums ir izsniegts Saeimas Prezidija slēdziens par deputātu grupas iesniegto likumprojektu "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus". Kārtības rullis paredz, ka šie slēdzieni ir jānolasa šeit, zālē. Prezidijs ieteica man prasīt jums padomu, jo kādreiz, kad Kārtības rullis tika lietots, tādu pavairošanas iespēju nebija, un tāpēc sekretariāts visus iesniegumus lasīja deputātiem priekšā. Vai tagad, kad materiāls ir pavairots un izsniegts deputātiem, ir vajadzība šos dokumentus nolasīt vēlreiz? Vai jūs piekrītat kārtībai, ka pavairotus dokumentus vēlreiz nenolasa? Ja kāds no deputātiem to pieprasīs, tad, protams, Prezidijs vienmēr ir gatavs nolasīt šos dokumentus, kuri ir pavairoti un jums izsniegti.

Vai kāds vēlas runāt debatēs par Saeimas Prezidija slēdzienu attiecībā uz deputātu grupas iesniegto likumprojektu "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus". Ja neviens... Juridiskā komisija? Ja neviens nevēlas izteikt savu viedokli, tad Saeimas Prezidija slēdzienu vajadzētu Saeimai akceptēt ar savu balsojumu. Līdz ar to deputātu grupas iesniegto likumprojektu "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus" Saeima nolemtu nodot apspriešanai šādām komisijām: Juridiskajai, Cilvēktiesību, Aizsardzības un iekšlietu, Valsts pārvaldes un pašvaldības, Sociālo un darba lietu un Nacionālās drošības komisijai un noteiktu, ka Juridiskā komisija apkopo citu komisiju priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos kopā ar priekšlikumiem apspriešanai plenārsēdē.

Lūdzu - deputāts Endziņš!

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Studējot Latvijas Republikas Saeimas stenogrammas, esmu konstatējis to, ka šāda prasība par balsošanu neizriet no Kārtības ruļļa. Pēc stenogrammām ir redzams: ja deputātiem nav bijis iebildumu, tas tiek akceptēts, turklāt bez jebkādas balsošanas. Ja ir tikai Prezidija priekšlikums, tad tas tiek akceptēts. Tiklīdz ir kaut kādi iebildumi, tikai tad ir balsošana. Taču mēs nepārtraukti balsojam un balsojam tur, kur tādas vajadzības nav. Balsošana, kā pēc stenogrammām ir redzams, rīkota tikai tad, kad ir bijuši kaut kādi iebildumi, kaut vai viens iebildums no deputātu puses.

Priekšsēdētājs. Paldies. Es ceru, ka Kārtības rullis drīz tiks izdiskutēts, apspriests un pieņemts, un līdz ar to procedūras jautājumos mēs netērēsim laiku. Diemžēl es gribu drusciņ arī oponēt deputātam Endziņam - ar balsošanu dažreiz var ātrāk izlemt nekā ar garām spriešanām.

Lūdzu - deputāts Grīnblats!

M.Grīnblats ("Tēvzemei un brīvībai").

Godātie deputāti! Neliels priekšlikums pie Prezidija sagatavotā slēdziena. Tā kā šeit bez Juridiskās komisijas, kurai ir pienākums apkopot visus priekšlikumus, ir minētas vēl veselas piecas citas komisijas, tad, mūsuprāt, būtu lietderīgi šā slēdziena pēdējā rindkopā iespraust iekšā dažus vārdus un noteikt, ka Juridiskā komisija par likumprojektu apkopo komisiju priekšlikumus, kas iesniegti noteiktā termiņā, teiksim, divu nedēļu laikā, jo pretējā gadījumā Juridiskā komisija nevarēs savlaicīgi uzsākt šo darbu, ja šīs piecas komisijas, kurām droši vien būs arī daudz citu pienākumu, šos priekšlikumus iesniegs, pieņemsim, pēc viena, trim vai

četriem mēnešiem. Līdz kādam brīdim tad ir jāgaida? Tā ka mans priekšlikums būtu: šos priekšlikumus iesniedz Juridiskajai komisijai noteiktā laikā, teiksim, divās nedēļās no šīs sēdes, bet tos priekšlikumus, kuri tiek iesniegti pēc tam, Juridiskā komisija neskata. Vienkārši tas būtu kārtības labad.

Priekšsēdētājs. Paldies. Tātad papildinājums pēdējā rindkopā: "... un iesniedz tos divu nedēļu laikā".

Lūdzu - deputāts Silārs!

I.Silārs ("Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi! Es esmu pret šā likumprojekta nodošanu Nacionālās drošības komisijai, kas nav likumdošanas komisija. Neuzsāksim tādu praksi, ka visus likumprojektus nodosim arī tām komisijām, kuras nav likumdošanas komisijas, kurām tas nepienākas saskaņā ar to funkcijām.

Priekšsēdētājs. "Svītrot Nacionālās drošības komisiju." Deputāts Panteļējevs.

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Cienījamais priekšsēdētāj! Man diemžēl ir jāiebilst. Likumdošanas iniciatīvas tiesības beigu beigās ir arī jebkuram deputātam atsevišķi. Un šinī gadījumā šī komisija vienkārši varētu caurskatīt šo likumu un, ja tai ir kādas piezīmes, tad tās iesniegt, bet, ja ne, tad ne. Taču katrā ziņā ņemot vērā to, ka te ir pagaidu ierobežojumi ieņemt darbu un tas ir saistīts arī ar darbību drošības dienestos, es domāju, ka būtu būtiski, ja mēs redzētu šo likumu. Tāpēc es uzturētu spēkā prasību to paturēt.

Priekšsēdētājs. Deputāts Lagzdiņš.

J.Lagzdiņš ("Latvijas ceļš").

Godāto Prezidij, kolēģi deputāti! Es iebilstu pret to, ka šis likumprojekts tiktu nodots tik daudzām komisijām. Tā ir vecā Augstākās padomes prakse, un mums nevajadzētu to turpināt, jo, ja mēs šādā veidā strādāsim, tad ļoti noslogosim komisijas. Darbs, lai tas sekmīgi veiktos, ir jādala, un, manuprāt, šis jautājums ir valsts pārvaldes jautājums, jo šeit ir runa par ierēdņiem, un es ierosinu nodot to tikai vienai - Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai.

Priekšsēdētājs. Paldies. Vairāk priekšlikumu nav. Balsosim papildinājumus.

Pirmais papildinājums ir deputāta Grīnblata priekšlikums - otro rindkopu papildināt ar vārdiem "divu nedēļu laikā". Līdz ar to šī rindkopa būtu šāda: "... un noteikt, ka Juridiskā komisija apkopo komisiju priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos divu nedēļu laikā kopā ar priekšlikumiem apspriešanai plenārsēdē". Lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim! Lūdzu rezultātu! 46 - par, 24 - pret un 22 - atturas. Vairāk kā puse? Nu un tad? Godātie kolēģi, mēs vienreiz jau 15 minūtes debatējām par to, ka šo reģistrācijas skaitli vairs neņemsim vērā, un jūs atkal... Nav pieņemts.

Godātie kolēģi, ir iespēja pārbalsot. Vai kāds uzstāj, lai būtu pārbalsojams, jo balsis sadalījās vienādās daļās, un šeit iebilst, ka būtu iespēja pārbalsot.

Lūdzu - deputāts Endziņš!

A.Endziņš. Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Kārtības rullis nosaka: ja balsis dalījušās vienlīdzīgi, tad ir pārbalsojams. Tātad tas vairs nav lemjams jautājums, bet ir liekams uz pārbalsošanu.

Priekšsēdētājs. Lūdzu, atvainojiet! Balsošanas režīmu! Balsosim vēlreiz! Lūdzu rezultātu! 44 - par, 20 - pret, 29 - atturas. Priekšlikums nav akceptēts. Vai kādam ir iebildes? Lūdzu! Deputāte Seile.

A.Seile (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Es ierosinu 10 dienu laikā iesniegt šos priekšlikumus un deputātiem padomāt. Ir jānosaka termiņš, kad balsot.

Priekšsēdētājs. Godātā kolēģe, bet šeit jau bija konkrēts termiņš - divu nedēļu laikā. Es tagad nesaprotu jūsu priekšlikumu.

A.Seile. Es ierosinu šo termiņu saīsināt - 10 dienu laikā, nevis 2 nedēļu laikā - un likt šo priekšlikumu uz balsošanu.

Priekšsēdētājs. Lūdzu - deputāts Līgotnis!

A.Līgotnis ("Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi, es domāju, ka balsojums bija nerezultatīvs tikai tāpēc, ka šis termiņš bija noteikts pārāk īss. Es savukārt ieteiktu mēneša termiņu.

Priekšsēdētājs. Vai ir vēl kādi priekšlikumi? Varbūt tie nāks pēc balsojuma rezultāta? Nav. Tātad ir divi priekšlikumi: pirmais - 10 dienu laikā, otrais - viena mēneša laikā.

Balsosim deputātes Seiles priekšlikumu - pēdējā rindkopa: "... noteikt, ka Juridiskā komisija apkopo komisiju priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos 10 dienu laikā kopā ar priekšlikumiem apspriešanai plenārsēdē". Balsošanas režīmu! Balsosim! Rezultātu! 31 - par, 29 - pret, 28 - atturas. Priekšlikums nav pieņemts.

Balsošanas režīmu! Balsosim priekšlikumu - viena mēneša laikā. Lūdzu rezultātu! 63 - par, 10 - pret, 20 - atturas. Priekšlikums pieņemts. Šī rindkopa tātad skan šādi: "... noteikt, ka Juridiskā komisija apkopo komisiju priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos viena mēneša laikā kopā ar priekšlikumiem apspriešanai plenārsēdē".

Nākamais acīmredzot ir priekšlikums, kurš paredz arī svītrojumu attiecībā uz Nacionālās drošības komisiju. Ir arī deputāta Lagzdiņa priekšlikums - svītrot visas komisijas, atstājot tikai Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju. Ja šis priekšlikums tiek akceptēts, tad arī deputāta Silāra priekšlikums zaudē savu... varbūt nevis jēgu, bet aktualitāti.

Balsosim deputāta Lagzdiņa priekšlikumu! Balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! 32 - par, 33 - pret, 25 - atturas. Nav akceptēts.

Deputāta Silāra priekšlikums - svītrot Nacionālās drošības komisiju. Lūdzu - deputāts Silārs.

I.Silārs ("Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi! Nevienai komisijai, nevienam no 100 deputātiem nav liegts izteikt savu viedokli, bet pieņemt lēmumu, kas uzliek par pienākumu šai komisijai, kura nav likumdošanas komisija, nodarboties un sniegt atsauksmi par likumprojektu, es uzskatu par nevajadzīgu. Tas neatņem tiesības nevienam deputātam un arī šai komisijai iesniegt savus priekšlikumus, bet to nevajag ierakstīt lēmumā un turpināt agrāko praksi. Es aicinu vērsties pret šādu praksi.

Priekšsēdētājs. Deputāts Kostanda - lūdzu!

O.Kostanda (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Deputāts Silārs vienkārši nav sekojis līdzi tad, kad tika veidotas komisijas un kad mēs šeit diskutējām. Stenogrammās ir skaidri formulēti arī šīs Nacionālās drošības komisijas uzdevumi, un starp tiem tātad ir arī tas, ka visi - valdības lēmumi, instrukcijas, resoru vai Saeimas likumdošanas akti, lēmumi, likumi, kas tādā vai citādā formā skar jautājumus, kuri saistīti ar drošības dienestiem... Šajā gadījumā Panteļējeva kungs skaidri norādīja, ka tas var būt saistīts arī ar ierobežojumiem ieņemt amatus Latvijas valsts drošības dienesta sistēmā. Tāpēc mēs uzskatām, un Panteļējeva kungs kā komisijas priekšsēdētājs jau arī minēja, ka Nacionālās drošības komisijai ir jāizskata tātad šis dokuments, lai tas kaut kādā ziņā nebūtu pretrunā ar Latvijas valsts interesēm.

Priekšsēdētājs. Lūdzu, vai vēl kāds vēlas runāt? Balsošanas režīmu! Balsosim deputāta Silāra priekšlikumu - svītrot no projekta Nacionālās drošības komisiju. Lūdzu rezultātu! Par - 28, pret - 45, 17 - atturas. Nav akceptēts.

Vairāk nekādu citu priekšlikumu nebija, kuri būtu jābalso. Ja ir vēl kādi priekšlikumi, lūdzu, pasakiet tos! Līdz ar to balsosim priekšlikumu par minētā likumprojekta "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus" nodošanu apspriešanai šādām komisijām: Juridiskajai, Cilvēktiesību, Aizsardzības un iekšlietu, Valsts pārvaldes un pašvaldības, Sociālo un darba lietu, Nacionālās drošības komisijai un noteikt, ka Juridiskā komisija apkopo komisiju priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos 2 nedēļu laikā kopā ar..." Es atvainojos - "... un iesniedz tos viena mēneša laikā kopā ar priekšlikumiem apspriešanai plenārsēdē". Lūdzu balsosim! Rezultātu! Par - 69, pret - 8, atturas - 10. Lēmums ir pieņemts.

Nākamais ir Saeimas Prezidija slēdziens par deputātu grupas iesniegto likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē". Deputāts Lagzdiņš - lūdzu!

J.Lagzdiņš ("Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi, priekšsēdētāja kungs! Mums tomēr būtu jāizbeidz tie jociņi, kurus mēs kultivējām Augstākajā padomē, ka visus likumprojektus nodevām gandrīz visām komisijām. Tā mēs, kolēģi, sekmīgi un produktīvi strādāt nevarēsim. Kādēļ tad mēs ievēlējām speciālās komisijas? Būtu izveidojuši kādas 15 jauktās komisijas, un tad visas komisijas izskatītu visus likumus. Un būtu tāda pati putra, kāda bija Augstākajā padomē. Satversmes grozījumi ir Juridiskās komisijas kompetencē. Tad nodosim šai komisijai šo likumprojektu, lai tā Ruļļa noteiktajā kārtībā izskata un sniedz savu atzinumu. Mans priekšlikums ir šo likumprojektu nodot tikai Juridiskajai komisijai.

Priekšsēdētājs. Deputāts Bukovskis - lūdzu!

I.Bukovskis ("Saskaņa Latvijai").

Šis likumprojekts, kas ir iesniegts, paredz pat tautas nobalsošanu pēc tam, ja tas, piemēram, tiks pieņemts un Prezidents būs parakstījis. Tā ka, es domāju, ja reiz pat tautai ir jālemj šie jautājumi, tad tas būtu jādara komisijām arī.

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds vēlas runāt? Vispirms balsosim deputāta Lagzdiņa ierosināto labojumu - svītrot visas komisijas, atstājot tikai Juridisko komisiju. Lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim! Lūdzu rezultātu! 65 - par, 16 - pret, 11 - atturas. Šis labojums ir akceptēts.

Vai ir vēl kādi priekšlikumi? Deputāts Vaivads - lūdzu!

J.Vaivads ("Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi, tādā gadījumā ir jāvadās tīri pēc loģikas un pēdējā rindkopā jānosaka: "... apkopo deputātu priekšlikumus", nevis vairs komisiju priekšlikumus.

Priekšsēdētājs. Deputāta Vaivada priekšlikums izriet no mūsu iepriekšējā balsojuma, un es ceru, ka mums nevajag balsot un ka mēs to pieņemam, ja kāds neiebilst. Vai citu priekšlikumu nav? Lūdzu, balsosim kopumā par to, ka minētais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" apspriešanai tiek nodots Juridiskajai komisijai, kura pēc tam apkopo deputātu priekšlikumus par likumprojektu un iesniedz tos kopā ar priekšlikumiem izskatīšanai plenārsēdē. Lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim! Rezultātu! 70 - par, 14 - pret, 5 - atturas. Paldies. Akceptēts.

Lūdzu, pārbaudiet deputāta Kiršteina balsojumu! Nebalsoja. Protokolā, lūdzu, ierakstiet: deputāts Kiršteins - "pret".

Nākamais jautājums - Saeimas Prezidija slēdziens par deputātu grupas iesniegto likumprojektu "Par grozījumiem Latvijas Republikas 1990. gada 10. jūlija likumā "Par Zemes komisijām"" un 1991. gada 20. novembra likumā "Par grozījumiem un papildinājumiem Latvijas Republikas likumā "Par Zemes komisijām"".

Priekšsēdētājs. Deputāts Endziņš - lūdzu!

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Man būtu priekšlikums šo projektu nodot izskatīšanai tikai Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai, svītrojot Juridisko un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju, jo tas ir jautājums, kas skar tieši šo komisiju.

Priekšsēdētājs. Deputāts Rozentāls - lūdzu!

A.Rozentāls (Latvijas Zemnieku savienība).

Cienītais Prezidij, godājamie kolēģi! Es, ilgi nekavējot jūsu uzmanību, gribu tomēr atbalstīt Endziņa kunga priekšlikumu, - ka to varētu izskatīt tikai Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisija. Protams, to var darīt arī Juridiskā komisija un visi citi deputāti un komisijas, kas to vēlas, kaut gan uzskatu, ka mums tas ir vienkārši jāakceptē, lai varētu turpināt darbu pašreiz esošās zemes komisijas pagastos un rajonos, jo sistēma un pastāvošā likumdošana prasa, lai šāda komisija darbotos arī šeit - valdībā vai pie Saeimas. Zemes reforma laukos praktiski ir apstājusies, un, kamēr likumdošana netiks sakārtota tādā veidā, ka šīs zemes lietas lems tikai tiesa un likums... Taču pagasta līmenī pašvaldībās vēl notiek deputātu balsojumi, kuri ne vienmēr

atbilst jurisdikcijai. Es uzskatu, ka šādai Centrālajai zemes komisijai ir jāsāk darboties nekavējoši. Un tāpēc man ir lūgums cienījamajiem deputātiem varbūt pat nebalsot to, 10 vai 5 dienu laikā iesniegt priekšlikumus Juridiskajai komisijai, bet ir lūgums laucinieku un zemnieku vārdā izskatīt to ļoti ātri, lai mēs vistuvākajā plenārsēdē varētu akceptēt šo likumu par Centrālo zemes komisiju.

Priekšsēdētājs. Paldies. Vai vēl kāds vēlas runāt? Lūdzu - deputāts Kiršteins!

A.Kiršteins (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Godājamais priekšsēdētāj, godājamie deputāti! Es šeit gribētu iebilst pret ierosinājumu, ka šis projekts nav jānodod izskatīšanai šīm trim komisijām, tāpēc ka Zemes komisija savā laikā saņēma daudz iesniegumu par īpašuma tiesībām Abrenē. Šie dokumenti tika atdoti, teiksim, viena rajona zemes komisijai. Turklāt šeit ir dažādi jautājumi - juridiskie jautājumi, pašvaldību jautājumi -, tāpēc vajadzētu tieši atstāt šīs trīs komisijas tādā veidā, kādā tās šeit ir uzrakstītas.

Priekšsēdētājs. Paldies. Deputāts Panteļējevs - lūdzu!

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Cienījamais priekšsēdētāj, cienījamie klātesošie! Sakarā ar to, ka arī Kiršteina kungs izvirzīja jautājumu par Abreni, es iesaku šeit iekļaut arī Ārlietu komisiju.

Priekšsēdētājs. Deputāts Novakšānovs - lūdzu!

V.Novakšānovs (Latvijas Zemnieku savienība).

Cienījamais Prezidij, kolēģi! Mēs jau šitā varam norunāt visu savu Saeimas laiku, uz kurieni sūtīt to papīrīti, bet laukos rit dzīve, neskatoties uz mūsu "burtiem" un kalpošanu šiem burtiem. Un tāpēc es lūdzu jūs paraudzīties no citas pozīcijas - no zemnieku pozīcijas. Iegaumējiet, ka laukos dzīvo arī veci cilvēki, kuri tomēr grib taisnīgi dabūt un atgūt savu zemi, ko viņi ir zaudējuši. Tāpēc es lūdzu: ja vajag, lieciet kaut vai visas komisijas, bet septiņu dienu laikā Tautsaimniecības komisijai vajadzētu apvienot visu komisiju priekšlikumus un nākamajā plenārsēdē pieņemt galīgo lēmumu. Paldies par uzmanību!

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds vēlas runāt? Deputāts Budovskis - lūdzu!

M.Budovskis (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Priekšsēdētāja kungs, cienītie kolēģi! Es patiešām gribētu piekrist Novakšānova kungam. Nedarīsim tādas nepareizas lietas, ka apaudzēsim ar komisijām! Sakiet, lūdzu, ko šī komisija izšķirs vairāk, ja te nāks klāt arī Ārlietu komisija un sāks filozofēt par Abrenes jautājumu? Šī komisija - tie faktiski ir cilvēki, kuri risinās tālāk šo jautājumu.

Praktiskās mūsu iebildes vai piebildes varētu būt par komisijas sastāvu. Līdz ar to, es domāju, ka steidzīgi ir jārīkojas vienai komisijai, lai šī lieta virzītos uz priekšu, bet pēc tam jau komisijas locekļi spriedīs, kurā pagastā, kurā reģionā un kas ir jādara. Paldies.

Priekšsēdētājs. Lūdzu - deputāts Resnais!

G.Resnais (Latvijas Zemnieku savienība).

Cienījamie kolēģi! Es tikai mazliet gribētu papildus akcentēt kolēģa Novakšānova teikto. Laukos dzīve rit nevis tajā ritmā, kādu nosaka likumdevējs vai nosaka valdība. Dzīve rit, izejot no dabas likumiem - vasara, rudens, ziema. Tur termiņi nav pārskatāmi, un mēs neesam spējīgi tos regulēt. Tāpēc es ļoti lūdzu tiešām pieņemt šo dokumentu tajā redakcijā, kāda šeit ir iesniegta, un man liekas, ka šeit ir panākts maksimālais kompromiss - ir trīs komisijas. Šī pašvaldību komisija varbūt šoreiz tieši ir vajadzīga, jo mūsu prakse diemžēl vēl ir tāda, ka katra pašvaldība lemj to, ko tā vēlas, bet nevis to, ko nosaka valdība vai parlaments. Šodien diemžēl mums tā ir. Lēmumu izpilde netiek garantēta. Un, iesaistot šeit šo Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju - tā ir pirmā komisija, kas veidos saikni ar mūsu rajoniem, ar mūsu pašvaldībām -, es domāju, ka trīs komisiju sastāvā sagatavotais projekts ir ļoti optimāls, tas nav izplūdis un ir pieņemams. Paldies.

Priekšsēdētājs. Deputāte Seile - lūdzu!

A.Seile (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Mēs uzsākām diskusiju, neiedziļinājušies lietas būtībā. Tāpēc gribu dažos vārdos pateikt, kādēļ tapa šis likuma labojuma projekts un lēmums par Centrālās zemes komisijas izveidošanu. Mums pie Augstākās padomes darbojās Zemes komisija, kura lēma strīdus jautājumus, bet šajā laikā starp Saeimu un Augstāko padomi ir izmainījušās daudzas institūcijas. Piemēram, nav vairs Meža ministrijas, un mums šajā komisijā ir vajadzīgs Meža ministrijas pārstāvis.

Tāpat ir arī ar Vides aizsardzības komiteju, kura vairs nav komiteja, bet ir iekļauta kādas citas ministrijas sastāvā. Ir nepieciešami daži grozījumi likumā par zemes komisijām, lai mainītu šo institūciju nosaukumus un izvēlētu to pārstāvjus. Un tā ir arī būtība. Tāpēc es aicinu deputātus labi apsvērt visu šo lietu un balsot par likumprojekta nodošanu tikai vienai komisijai, lai paātrinātu tā izlemšanu. Te nav nekādu būtisku jautājumu, tās ir tīri tehniskas lietas.

Un sakarā ar visu to mainās, protams, arī Zemes komisijas locekļu personālais sastāvs, kurš tagad Saeimai ir jāapstiprina. Laukos visi šie procesi ir iekavējušies, strīdu materiāli ir sakrājušies lielā kaudzē, konsultanti strīdu izskatīšanai ir jau sagatavojuši ļoti daudzus jautājumus, bet Zemes komisija nespēj tos izlemt, jo nav šīs Zemes komisijas. Tādēļ es tomēr kā cilvēks, kas visu laiku agrāk jau nodarbojās ar šīs Augstākās padomes Zemes komisijas darba organizēšanu, aicinu jūs atbalstīt priekšlikumu - nodot šo likumprojektu tikai vienai - Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai, jo no visa pārējā nekas nebūs atkarīgs.

Priekšsēdētājs. Deputāts Bērziņš - lūdzu!

I.Bērziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamais Prezidij, cienījamie kolēģi! Es nesaprotu, kāpēc mēs visi pārliecinām sevi par vienu un to pašu. Es nedzirdēju, ka kāds šeit būtu bijis pret šo komisiju. Taupīsim, cienījamie, savu laiku! Visi ir "par", nobalsosim to, un tad, Seiles kundze, es ceru, ka jūs man otrreiz visu to izstāstīsiet, - tad, kad būs šis dokuments tiešām izskatīšanas kārtībā, jo te jau ir tā lieta, ka šobrīd - un tā būs arī turpmāk visu laiku - šeit vispirms risinās jautājumu tikai par dokumenta projekta nodošanu komisijām; tas ir tas, ko iepriekš darīja Prezidijs Augstākajā padomē, taču šobrīd mums nevajag diskutēt par likuma būtību. Mēs esam par to, mēs nobalsojam, lai komisija sāk strādāt. Paldies.

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds vēlas runāt? Nav. Godātie kolēģi, lūdzu uzmanību! Būs četri balsojumi. Deputāts Panteļējevs atsauc savu priekšlikumu. Tātad būs trīs balsojumi.

Pirmais - svītrot Juridisko komisiju un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju.

Otrais - papildināt pēdējo rindkopu ar tekstu "septiņu dienu laikā" un izskatīt likumprojektu Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijā.

Un trešais - balsojums kopumā.

Vai ir kādas iebildes vai citi priekšlikumi? Lūdzu balsošanas režīmu! Pirmais balsojums - svītrot Juridisko komisiju un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju, atstājot Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisiju. Lūdzu rezultātu! Par - 66, pret - 23, atturas - 4. Paldies.

Nākamais balsojums - pēdējo rindkopu papildināt ar vārdiem "septiņu dienu laikā iesniedz to kopā ar priekšlikumiem izskatīšanai plenārsēdē". Balsošanas režīmu! Balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 87, pret - nav, 1 - atturas. Paldies. Mans kolēģis deputāts Berķis precizē, ka komisija apkopo deputātu priekšlikumus, jo, tiklīdz ir palikusi viena komisija, pēdējā rindkopā tūdaļ mainās teksts. Es ceru, ka par to nav jābalso. Vai neviens neiebilst?

Lūdzu balsosim kopumā to, ka šo iesniegto likumprojektu par grozījumiem likumā par zemes komisijām mēs nododam tālākai apspriešanai Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai un nosakām, ka šī komisija septiņu dienu laikā likumprojektu iesniedz izskatīšanai plenārsēdē. Lūdzu rezultātu! 90 - par, pret - nav, atturas - arī nav. Lēmums ir pieņemts.

Nākamais jautājums - Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darba Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijas ziņojums. Kas, lūdzu, ziņo? Deputāts Kamaldiņš? Lūdzu!

L.Kamaldiņš ("Latvijas ceļš").

Godātais priekšsēdētāj, godātie deputāti! Ar Saeimas šā gada 7. jūlija lēmumu izveidotā Parlamentārā izmeklēšanas komisija, izpildot Saeimas uzdevumu - divu nedēļu laikā ziņot Saeimai par Totalitāro režīmu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darbību, iepazinās:

pirmkārt, ar normatīvajiem aktiem, kas reglamentē Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darbību, un tiem dokumentiem, kas saistīti ar Latvijas Republikas Augstākās padomes pārziņā esošo Latvijas PSR VDK materiālu nodošanu Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijai, un šo materiālu apstrādes kārtību;

otrkārt, ar Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas sēžu protokoliem no komisijas izveidošanas brīža līdz šā gada 17. jūnijam;

treškārt, ar masu informācijas līdzekļos parādījušos informāciju par Totalitārisma seku dokumentēšanas centra rīcībā pārņemtajiem VDK materiāliem.

Parlamentārā izmeklēšanas komisija noklausījās Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas priekšsēdētāju Daini Vanagu un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra vadītāju Paulu Kļaviņu, Totalitārisma seku dokumentēšanas centra galveno speciālistu Induli Zālīti, Latvijas Republikas ģenerālprokurora vietnieku uzraudzībai pār totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanu Uldi Strēli, kā arī atsevišķu masu informācijas līdzekļu pārstāvjus.

Veiktās izmeklēšanas rezultātā konstatēts, ka Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs Dainis Vanags ir izplatījis masu informācijas līdzekļos ziņas, ka Totalitārisma seku dokumentēšanas centra pārņemtajos VDK materiālos ir atrodami pieci 5. Saeimas deputātu uzvārdi. Savukārt Totalitārisma seku dokumentēšanas centra vadītājs Kļaviņš masu informācijas līdzekļos izplatījis ziņas, ka Totalitārisma seku dokumentēšanas centra pārņemtajos VDK materiālos ir atrodami pieci 5. Saeimas deputātu uzvārdi un, ka starp šiem deputātiem nav ne Valdis Birkavs, ne Ojārs Kehris. Bez tam Kļaviņš atzina, ka ir izsniedzis vienai no Saeimā iekļuvušo sarakstu vadībām ziņas par šā saraksta deputātu vai depu tātiem, kuru uzvārds ir atrasts Totalitārisma seku dokumentēšanas centra pārņemtajos Latvijas PSR VDK materiālos. Kļaviņš atteicās paskaidrot, kura saraksta vadībai viņš izsniedzis šīs ziņas.

Parlamentārā izmeklēšanas komisija konstatē, ka pārējā informācija par 5. Saeimas deputātiem, kuri it kā sadarbojušies ar VDK, ir radusies uz baumu pamata un to izcelšanās avotus noskaidrot nav iespējams.

Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas nolikums, kurš apstiprināts ar Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija 1992. gada 16. aprīļa lēmumu (ar grozījumiem šā gada 3. maijā), tā 3. daļas 1. punkts un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra nolikums, kurš apstiprināts ar Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija 1992. gada 16. aprīļa lēmumu (ar grozījumiem šā gada 3. maijā), tā 4. daļas 1. punkts uzliek par pienākumu Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darbiniekiem, stājoties darbā, nodot zvērestu ar sekojošu tekstu: "Es... (vārds, uzvārds), stājoties darbā Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijā un tās izveidotajās struktūrvienībās, ar savu parakstu apliecinu, ka apsolu Latvijas tautai godīgi izpildīt man uzticētos pienākumus, stingri ievērot starptautisko tiesību pamatprincipus, Latvijas Republikas Satversmi un citus likumus un neizpaust valsts un dienesta noslēpumus." Šo zvērestu ir parakstījis gan Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs Dainis Vanags, gan Totalitārisma seku dokumentēšanas centra vadītājs Paulis Kļaviņš. Totalitārisma seku dokumentēšanas centra instrukcijas numur viens, kas apstiprināta ar Totalitāro noziegumu izmeklēšanas komisijas šā gada 20. maija lēmumu, par inventarizēto VDK un PSKP (LKP) dokumentu un informācijas materiālu apstrādi, 1. punkts nosaka, ka visi Dokumentēšanas centra inventarizētie VDK un PSKP (LKP) dokumenti un informācijas materiāli sastāda Dokumentēšanas centra dienesta noslēpumu krājumu un uz to apstrādi attiecas zvērests par dienesta noslēpumu neizpaušanu.

Bez tam Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas sēdē šā gada 17. jūnijā tika nolemts, ka materiāli par VDK kartotēkā atrastajiem astoņu Saeimā iekļuvušo sarakstu pārstāvjiem tiks nodoti Saeimas Mandātu komisijai. Komisija šajā sēdē nolēma paziņot masu informācijas līdzekļos tikai to, ka strādājot ar VDK materiāliem, ir parādījušies Saeimas deputātu uzvārdi, un sakarā ar to Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisija pārbaudīs visu iekļuvušo sarakstu pārstāvju uzvārdus. Iegūtā informācija, ja tāda patiešām būs, tiks nodota Saeimas Mandātu komisijai. Komisijas sēdē vairākkārt tika uzsvērts, ka masu informācijas līdzekļos nedrīkst minēt šo uzvārdu skaitu. Šāds lēmums pēc konsensusa principa arī tika pieņemts.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, Parlamentārā izmeklēšanas komisija konstatē, ka Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs Dainis Vanags, norādot VDK materiālos minēto deputātu skaitu, un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra vadītājs Paulis Kļaviņš, arī norādot šo skaitu, kā arī nosaucot Valdi Birkavu un Ojāru Kehri kā deputātus, kuri nav minēti Totalitārisma seku dokumentēšanas centra rīcībā esošajos VDK materiālos un nododot vienai no Saeimā iekļuvušo sarakstu vadībām ziņas par šā saraksta deputātiem, ir pārkāpuši gan Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku

dokumentēšanas centra nolikumus, gan Totalitārisma seku dokumentēšanas centra instrukciju numur viens, gan Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas šā gada 17. jūnija lēmumu.

Iepazīstoties ar Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas, Totalitārisma seku dokumentēšanas centra un Latvijas Republikas Prokuratūras Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas pārvaldes darbību, Parlamentārā izmeklēšanas komisija atzīmē, ka darbu, ko veic šīs institūcijas, ir nepieciešams turpināt. Pagaidām totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšana gan atrodas organizatoriskā sākumstadijā, taču lielā mērā to kavēja likumdošanas bāzes trūkums. Tikai šā gada 6. aprīlī Augstākā padome papildināja Krimināl kodeksu ar pantiem, kas nosaka atbildību par noziegumiem pret cilvēci, genocīdu, noziegumiem pret mieru un kara noziegumu izdarīšanu. Parlamentārā izmeklēšanas komisija konstatē arī to, ka darbam ar VDK materiāliem nav pietiekamas tiesiskās reglamentācijas. Šāda situācija rada neobjektīva vērtējuma iespējas un spriedzi sabiedrībā un tādēļ ir novēršama iespējami īsā laikā.

Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 175. pantu un Saeimas šā gada 7. jūlija lēmumu par Parlamentārās izmeklēšanas komisijas izveidošanu un izmeklēšanas laikā konstatēto Parlamentārā izmeklēšanas komisija iesniedz Saeimai atbilstošu lēmuma projektu. Šis projekts jums visiem ir izdalīts, bet es tomēr nolasīšu tā tekstu:

"Noklausījusies Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darbības izmeklēšanai ziņojumu, Saeima nolemj:

1. Uzdot Latvijas Republikas Tieslietu ministrijai mēneša laikā izstrādāt un iesniegt Saeimai likumprojektu, kas reglamentētu VDK materiālu uzglabāšanas un izmantošanas kārtību, noteiktu, kad un kā veicama šajos materiālos atrodamo ziņu pārbaude, kā arī paredzētu atbildību par šā likuma neievērošanu.

2. Uzdot Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijai un Totalitārisma seku dokumentēšanas centram līdz lēmuma 1. punktā minētā likuma spēkā stāšanās brīdim stingri ievērot Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra nolikumus, Totalitārisma seku dokumentēšanas centra instrukciju numur viens, nodrošināt Totalitārisma seku dokumentēšanas centra rīcībā esošo VDK materiālu, to kopiju un šajos materiālos esošās informācijas saglabāšanu un neizplatīšanu ārpus Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas, Totalitārisma seku dokumentēšanas centra un Latvijas Republikas Prokuratūras Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas pārvaldes, pēc likuma spēkā stāšanās rīkojoties atbilstoši tā prasībām.

3. Atzīt Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas un Totalitārisma seku dokumentēšanas centra darbības izmeklēšanai uzdevumu par izpildītu un izbeigt komisijas darbību.

4. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi." Paldies.

Priekšsēdētājs. Lūdzu, vai kāds no deputātiem vēlas runāt? Neviens nevēlas. Vai par lēmumprojektu ir kādas iebildes, grozījumi vai papildinājumi? Deputāts Lagzdiņš - lūdzu!

J.Lagzdiņš ("Latvijas ceļš").

Man kā juristam ir viens neliels priekšlikums, proti, Tieslietu ministrijai nav likumdošanas iniciatīvas, tāpēc Tieslietu ministrijas likumprojekts nebūs oficiāla likumdošanas iniciatīva un tam nebūs tiesisku seku. Es pilnīgi pievienojos tam priekšlikumam, ka šim likumprojektam ir jātiek izstrādātam Tieslietu ministrijā, bet tas ir jāiesniedz tā, kā to prasa likumdošana, - to dara Ministru kabinets, un šajā sakarā es ierosinu pirmo rindkopu aiz vārda "un" papildināt ar diviem vārdiem "Ministru kabinetam".

Priekšsēdētājs. Paldies. Vai kādam ir iebildes pret šo papildinājumu 1. punktā? Deputāts Endziņš. Lūdzu!

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Izmeklēšanas komisijas ziņojumā ir norādīts, ka sarakstā it kā esošie deputāti ir nodoti vienai no Saeimā iekļuvušo frakciju vadītājiem un ka līdz ar to divas personas - Kļaviņš un Vanags - ir pārkāpušas gan šīs norādītās instrukcijas, gan arī savu zvērestu. Tā kā viņi tās nav pildījuši, es ierosinu papildināt šo lēmumprojektu ar punktu par šo abu personu atbrīvošanu no darba.

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds vēlas runāt? Lūdzu - deputāts Kiršteins!

A.Kiršteins (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Godājamais priekšsēdētāj, godājamie deputāti! Mēs noklausījāmies Totalitāro noziegumu izmeklēšanas... tās komisijas, kas pārbaudīja šīs komisijas darbu, ziņojumu, un es domāju, ka mums ir jāpiekrīt šīs komisijas slēdzieniem un jānobalso par lēmumu bez papildinājumiem, jo, pirmkārt, šajā komisijas slēdzienā bija teikts, ka mums nav likumu, kas reglamentē šo darbu. Atsaukties uz to, ka ir pārkāpts instrukcijas viens kaut kāds punkts un, teiksim, nenosaucot uzvārdus, ir pateikts, ka ir 5 vai vēl nez cik uzvārdi, tas nav nopietns iemesls, lai šajā situācijā atbrīvotu komisijas priekšsēdētāju no darba. Tas ir pirmkārt.

Otrkārt. Mums nākamajā starpfrakciju sēdē, piedaloties visu frakciju pārstāvjiem, jānoklausās gan Kļaviņa kunga, gan Vanaga kunga ziņojumi, uzdodot arī viņiem jautājumus, jo šeit mums nebija iespēja uzdot jautājumus ne Kļaviņa kungam, ne Vanaga kungam, un līdz ar to mēs pašreiz nevaram papildināt šo lēmumu ar tādu punktu, kādu ierosināja Endziņa kungs. Tāpēc mans priekšlikums ir balsot bez labojumiem par to lēmumprojektu, ko ir iesniegusi komisija, un tikai pēc tam lemt tālāk. Paldies. Jā, par Lagzdiņa kunga ieteikto, protams.

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds vēlas runāt? Deputāts Kide. Lūdzu!

E.Kide ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie deputāti! Es lūgtu atbalstīt Kiršteina kunga priekšlikumu, jo patiešām Augstākā padome uzdeva šo sarežģīto lietu veikt šai komisijai bez kāda reglamenta, bez kādas instrukcijas, un tagad mēs gribam bargi sodīt, pat neuzklausījuši šos cilvēkus, kas, liekas, ir darījuši darbu ar visu atbildības izjūtu, bet tikai bez reglamenta un bez instrukcijas. Tāpēc arī es lūgtu atbalstīt šo priekšlikumu un pieņemt lēmumprojektu bez Endziņa kunga papildinājuma.

Priekšsēdētājs. Deputāts Žīgurs - lūdzu!

A.Žīgurs (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Godātais Prezidij, godātie kolēģi! Es tomēr uzskatu, ka šeit ir darīts liels darbs, ko mums šī komisija ir veikusi, bet komisija ir bijusi ļoti ierobežota savā darbībā, jo tai jau nebija iespējams darboties likuma ietvaros, tā kā tāda likuma mums nav, kas šo izmeklēšanu regulētu. Un, atsaucoties uz tiesu, es teikšu tā: labi, mums taču ir tie paši tiesneši, kas deva to zvērestu toreiz padomju valdībai un tagad deva to Latvijas valdībai, un arī tie likumi, kurus viņi mācījās, tie arī bija padomju likumi. Un mums būs ļoti grūti izskaidrot latviešu tautai, ka mēs šo lietu esam līdz galam izsprieduši. Es domāju, ka mums vēlreiz būtu jāpārdomā visa šī situācija. Paldies.

Priekšsēdētājs. Deputāts Panteļējevs - lūdzu!

A.Panteļējevs. Cienījamais priekšsēdētāj, klātesošie! Lai nebūtu pārpratumu, es vienkārši informēju, ka "Latvijas ceļa" frakcija atbalsta to lēmumprojektu tādu, kādu to ir iesniegusi komisija bez Endziņa kunga labojumiem, jo arī mēs uzskatām, ka visa pamats pirmām kārtām ir likums. Bez likuma vispār šī lieta tālāk nekur nevar virzīties un nevar sākt nevienu ne noņemt no darba, ne mainīt, kamēr šā likuma nav. Ja mēs sāksim kaut ko darīt bez likuma, tad tas beigsies slikti. Tāpēc es atbalstu šo lēmumu tādu, kādu to ir iesniegusi komisija, un mūsu frakcija kopumā to atbalsta.

Priekšsēdētājs. Vai vēl kāds deputāts vēlas runāt? Vai par papildinājumu "Latvijas Republikas Ministru kabinetam", kas izriet no lietas būtības, ņemot vērā, ka Tieslietu ministrija tiešām to var izstrādāt, taču nevar iesniegt kā likumdošanas iniciatīvu, kādam ir iebildumi? Nav balsojams? Paldies.

Tad būs divi balsojumi. Pirmais būs deputāta Endziņa papildinājums un pēc tam balsosim lēmumu kopumā. Lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim Endziņa priekšlikumu - atbrīvot no darba komisijā tās priekšsēdētāju Vanagu un Dokumentēšanas centra vadītāju Kļaviņu. Lūdzu rezultātu! 7 - par, 58 - pret, 22 - atturas. Šis priekšlikums nav pieņemts.

Lūdzu, balsosim lēmumprojektu kopumā ar vienu papildinājumu - aiz 1. punkta vārdiem "laikā izstrādāt" iestarpināt "... un Latvijas Republikas Ministru kabinetam iesniegt". Tālāk kā tekstā. Balsošanas režīmu! Balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 86, pret - 1, 5 - atturas. Lēmums ir pieņemts.

Nākamais jautājums - par Saeimas deputātu grupas iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem. Saeimas deputāti: Berklavs, Grīnblats, Mīlbergs, Pētersons, Prēdele, Saulītis, Seile, Sinka, Stalts, Straume, Tabūns ir iesnieguši Deklarācijas projektu un Saeimas lēmumprojektu. Ir desmit paraksti, un saskaņā ar Kārtības ruļļa 97. pantu patstāvīgie priekšlikumi iesniedzami vismaz ar 10 deputātu parakstiem un apspriežami vienā lasījumā. Apspriešana notiek tanī pašā sēdē, kurā priekšlikums tiek iesniegts, ja tam piekrīt iesniedzēji un neviens deputāts neceļ iebildumus. Deputāts Endziņš - lūdzu!

A.Endziņš. Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Es saskaņā ar Kārtības rulli iebilstu, ka tie tiek izskatīti tūlīt - nekavējoties. Tie ir ļoti nopietni dokumenti ar tālejošām sekām, un man tomēr būtu priekšlikums šos dokumentus nodot attiecīgajām komisijām, lai arī deputāti, iepazinušies ar tiem, varētu izteikt savus priekšlikumus un tikai pēc tam varētu iekļaut šo jautājumu darba kārtībā. Paldies par uzmanību!

Priekšsēdētājs. Es atvainojos... Vai ar vārdu "attiecīgajām" jūs domājat, ka tas Prezidijam vai Saeimai būtu izlemjams tūlīt? Prezidijam? Paldies.

Vai vēl kāds vēlas runāt? Nē. Es tomēr domāju, ka arī tādus gadījumus labāk mēs izšķirsim ar balsojumu un arī šo āmuru sāksim lietot tad, kad mums būs Kārības rullis un precīzi būs fiksēts šā āmura gan darbības diapazons, gan arī varbūt... amplitūda un arī tas, kad un cik stipri ar to šeit sist pie galda... Varbūt arī šo deputāta Endziņa priekšlikumu, kaut gan no Kārtības ruļļa izriet, ka līdz ar to tas jau it kā tiek nodots Prezidijam. Un tomēr izteiksim attieksmi pret deputāta Endziņa priekšlikumu balsojot, lai mums nebūtu pārpratumu. Deputāts Endziņš ierosina šos deputātu grupas iesniegtos patstāvīgos priekšlikumus nodot izskatīšanai Prezidijam, kas noteiktu komisijas, kurām tie būtu jāizskata. Lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 69, pret - 13, atturas - 11. Lēmums ir pieņemts.

Nākamais jautājums - deputātu pieprasījums. Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 104. un 107. pantu deputāti lūdz pieņemt un steidzami apspriest pieprasījumu par valsts labības tirgus stabilizēšanu. 107. pants paredz: pieprasījumi, kurus to iesniedzēji apzīmējuši par steidzamiem, izdalāmi vispirms frakciju pārstāvjiem informācijas nolūkā un ceļami priekšā Saeimai tuvākajā sēdē, ja tie iesniegti vismaz 5 stundas pirms šā sēdes sākuma. Iesniegti tika vakar un ir izdalīti deputātiem.

108. pants: ja Saeima atzīst pieprasījumu par steidzamu, tad tā tūliņ stājas pie tā apspriešanas pēc būtības un pie nobalsošanas par tā pieņemšanu. Ja steidzamība ir atraidīta, pieprasījums nododams Pieprasījumu komisijai. Kā es, godātie kolēģi, saprotu šo mūsu Kārtības rulli, tad pirmais jautājums, kas būtu diskutējams un pēc tam balsojams, ir šā pieprasījuma steidzamība. Ja mēs akceptējam par steidzamību tā, kā to pieprasa šā iesnieguma autori, deputāti, tad tas tiek pieņemts un ir nododams tieši izskatīšanai valdībā. Ja steidzamība tiek atraidīta, tad tiek nodots Pieprasījumu komisijai. (Maza pauze.) Lūdzu, palasiet šo pieprasījumu, pārdomājiet, apspriediet! (Zālē sarunājas.)

Godātie deputāti! Ja zālē notiek tāda veida staigāšana un tāda veida apspriedes, tad man ir pilnīgas tiesības uz 10 minūtēm izsludināt pārtraukumu. Kā, lūdzu! Ja zāle nomierināsies un visi ieņems savas vietas, mēs turpināsim. Turpretī, ja notiek konsultācijas un ir vajadzīga apspriede, tad es ar sēdes vadītāja tiesībām varu pasludināt 10 minūšu pārtraukumu. Sekos 10 minūšu pārtraukums.

Sēdi vada Latvijas Republikas 5. Saeimas priekšsēdētājs

Anatolijs Gorbunovs.

Priekšsēdētājs. Ieņemiet vietas! (Zālē troksnis.) Godātie deputāti, lūdzu, ieņemiet vietas, vai arī es būšu spiests atkal pasludināt pārtraukumu.

Par tālāko apspriešanas kārtību. (Zālē troksnis.) Vispirms izlemsim jautājumu par steidzamību. Viens runās - "par", viens runās - "pret". Lūdzu - deputāts Zaščerinskis!

J.Zaščerinskis ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie kolēģi, ir jau sākusies ražas novākšana. Tuvojas ziemāju sēja. Un visi šie darbi ir saistīti ar ievērojamām līdzekļu izmaksām. Diemžēl jāteic, ka pašlaik zemniekiem (un te es saprotu gan paju sabiedrības, gan individuālos zemniekus) galvenokārt neapmaksu dēļ par nodoto produkciju nav nepieciešamo līdzekļu ražas novākšanas, transporta un graudu pēcapstrādes vajadzībām. Praktiski šos darbus var veikt, saņemot samaksu par svaigi nodoto produkciju vai saņemot nemaksas par jau iepriekš nodoto produkciju.

Šeit gribu papildināt, ka vēl par pagājušā gada graudiem zemniekiem nav atmaksāti 74 miljoni Latvijas valsts rubļu. Piedodiet, 74 miljoni Latvijas valsts rubļu jeb pāri par 360 tūkstošiem latu. Vienlaicīgi arī labības kombināti atrodas finansiālās grūtībās un nav spējīgi graudus iepirkt. Daži kombināti pat laužjau iepriekš noslēgtos līgumus un atsakās no graudu iepirkšanas.

Gribu piebilst, ka labības iepirkšanas kombināti par pagājušajā gadā saņemtajiem kredītiem tikai procentos vien bankai ir samaksājuši 1 miljardu rubļu. Kredīti pašlaik vēl nav atmaksāti, un līdzekļu graudu iepirkšanai, apgrozījuma līdzekļu, pašiem kombinātiem patlaban nav. Pašlaik neveicot pasākumus labības tirgus stabilizēšanai, rastos lieli graudu zaudējumi, jo dažos rajonos ir tādi apstākļi, ka nevar iegādāties degvielu pat kaltēm un kombainiem. Zemniekam kombainēšana vien izmaksā 3000 rubļu. Tāpēc frakcija "Saskaņa Latvijai" ierosina šodien iesniegto pieprasījumu atzīt par steidzamu un nosūtīt to Ministru kabinetam, prasot nākamajā plenārsēdē, tas ir, nākamajā ceturtdienā, kad Ministru kabinets būs sācis savu pienākumu pildīšanu, sniegt paskaidrojumus, informāciju, kā šie jautājumi tiks risināti. Vienlaicīgi mums ir arī konkrēti priekšlikumi, kurus katrā ziņā mēs varam izvērtēt tālākajā apspriešanas gaitā vai arī nākamajā ceturtdienā.

Priekšsēdētājs. Paldies. Es tikai gribēju precizēt, ka debates par to nav paredzētas. Lemjot par steidzamību, viens runā - "par", viens - "pret". Ja Birkava kungam par procedūru ir iebildumi, tad par procedūru es jums varu dot vārdu, lai gan nezinu, vai jūs būsit "par" vai "pret".

V.Birkavs (Latvijas Republikas Ministru prezidents).

Godātie kolēģi, neiebilstot pēc būtības pret šā jautājuma steidzamību, es lūgtu, izvērtējot jautājuma tālāko virzību, ņemt vērā šādus apstākļus:

1) valdības pirmā oficiālā sēde ir 3. augustā un šīs sēdes darba kārtībā ir iekļauti divi jautājumi, citu starpā, par valsts ekonomisko un finansiālo stāvokli, jo vispirms mums jātiek skaidrībā par to, kas ir valsts kasē;

2) par stāvokli labības tirgū.

Tādējādi Ministru kabinets jau ir paredzējis šā jautājuma ārkārtējo nozīmīgumu un steidzamību un nekavējoties kopā ar savu pilnvaru realizēšanos, tā sakot, pilnā apjomā stājas pie šā jautājuma risināšanas. Tādēļ es lūgtu virzīt šo pieprasījumu uz Pieprasījumu komisiju, nevis rīkoties 108. panta noteiktajā kārtībā, tātad rīkoties 105. un 106. panta vispārējā kārtībā, līdz ar to iedibinot zināmu secību un tradīcijas pieprasījumu skatīšanā.

Priekšsēdētājs. Atbilstoši Kārtības ruļļa 125. pantam pieprasām balsojumu, nosaucot deputātus vārdā. Trīspadsmit. "Ne mazāk kā 10 deputāti var pieprasīt balsošanu aizklāti vai nosaucot deputātus vārdā. Priekšlikumiem saduroties, aizklātai balsošanai dodama priekšroka. Balsošana, kas saistīta ar uzticības vai neuzticības izteikšanu Ministru kabinetam vai atsevišķam ministram, izdarāma atklāti".

Deputāts Panteļējevs par procedūru? Paldies. Vai kāds vēlas runāt par procedūru? Nosaukšana vārdā - tātad mēs varam vienoties, ka šī procedūra būtu tāda, ja būtu balsojums, un pēc tam Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs nolasītu izdruku. Paldies.

Vēl tikai mazs precizējums: atbilde uz pieprasījumu jādod ne vēlāk par 7 dienām no tā saņemšanas. Pēc atbildes noklausīšanās atklāj debates, kurās Pieprasījumu komisija var dot arī savu atzinumu. Attiecībā uz "par" un "pret" argumentiem mēs tos jau uzklausījām. Katrs izlems

balsojot par labu vai pret šiem argumentiem, kuri ir izteikti. Bet kā šo 110. pantu... Šeit tiešām ir pretruna, jo valdība sāk savu darbu 3. augustā. Vai juristi te redz kādu pretrunu?

Deputāts Endziņš -par procedūru.

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Šajā Kārtības ruļļa pantā ir runa, ka "ne vēlāk par 7 dienām". Diemžēl šinī gadījumā Ministru kabinetam tas ir par sliktu, jo tā rīcībā faktiski ir daudz īsāks laika periods, bet tas nenosaka, ka nevar būt ātrāk par 7 dienām. Taču - "ne vēlāk". Tātad pretrunas šeit katrā ziņā nav. Tomēr, ja mēs nobalsosim par steidzamību, mums acīmredzot būs jānobalso vēl otrs jautājums - vai tas ir pieprasījums vai nav pieprasījums. Un tad tas tiks nodots Ministru kabinetam.

Priekšsēdētājs. Deputāts Panteļējevs.

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Cienījamais priekšsēdētāj! Man vienkārši nav skaidrs: mēs pieņēmām likumu par Ministru kabinetu, kas stāsies spēkā 3. augustā. Vai tās 7 dienas mēs skaitīsim no 3. augusta? Piedodiet, jūs nevarat prasīt pēc 7 dienām, skaitot no šodienas, jo tad ir 3. augusts. Jūs nevarat tajā dienā prasīt atbildi uz pieprasījumu, ja valdība tajā dienā vispār tikai stājas pie savu pienākumu pildīšanas. Tāpēc man ir jautājums: vai jūs tagad nodarbojaties vienkārši ar kaut kādu, es atvainojos, teātri šinī gadījumā vai gribat reāli panākt, lai tā atbilde ir. Ja jūs piekrītat, ka tas notiek 7 dienas pēc tam, kad valdība stājusies darbā... Ministru kabineta likums stājas spēkā ar 3. augustu, un tur mēs neko nevaram izdarīt - tā ir. Valdības likums stājas spēkā ar 3. augustu, un tad ir cits jautājums. Bet ne jau jūs tagad varat pieprasīt, lai viņi 3. datumā sniegtu šo atbildi.

Priekšsēdētājs. Godātie kolēģi! Tā ir mana vaina, ka es faktiski izprovocēju jūs uz debatēm. Es ļoti atvainojos par to. Balsosim vispirms jautājumu par steidzamību. Un tad būs debates par būtību, jo citādi mums tagad viss sanāk kopā. Tomēr atļaujiet pabeigt iesākto procedūras jautājumu un tikai tad virzīties tālāk.

Lūdzu, balsosim priekšlikumu par steidzamību! Argumenti ir izteikti, un arī izdruka tiks nolasīta. Es atvainojos, vēl par procedūru. Lūdzu - deputāts Budovskis!

M.Budovskis (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Priekšsēdētāja kungs, kolēģi! Es domāju, ka iepriekšējais runātājs mazliet neprecīzi izteicās par Ministru kabineta darbību. Ministru kabinets savu darbību ir uzsācis. Šeit varētu runāt par pilnu vai daļēju darbības apjomu. Jā, ar 3. augustu Ministru kabineta darbība būs pilnā apjomā. Līdz ar to kaut vai tanī pašā dienā var pilnā mērā spriest par šo jautājumu, taču līdz tam laikam (tāpat ka notiek dokumentu pārņemšana) ir iespējams piedalīties šā jautājuma izstrādāšanā. Tāpēc es domāju, ka mēs varam balsot par steidzamību.

Priekšsēdētājs. Godātais kolēģi Budovski! Ja es nebūtu jūs izprovocējis. jūs saņemtu visnopietnāko piezīmi un arī jūsu kolēģis Kiršteins, kurš nemitīgi kliedz no vietas, ka jūs runāsit par procedūru. Bet es esmu vainīgs... Mēs abi esam vainīgi. Jā! Jo es tiešām jūs izprovocēju.

Godātie kolēģi, ir izskanējuši argumenti. Deputāts Zaščerinskis izteicās par steidzamību, bet Ministru prezidenta kungs deputāts Birkavs izteica pretēja rakstura argumentus.

Tagad balsosim priekšlikumu par steidzamību, bet pēc tam lemsim jautājumu par šo apspriešanu pēc būtības. Ja Saeima atzīst pieprasījumu par steidzamu, tad tūlīt stājas pie tā apspriešanas pēc būtības. Un tās debates, kuras es šeit drusciņ izprovocēju... Tas piederas pie jautājuma apspriešanas pēc būtības. Tagad balsosim priekšlikumu par steidzamību. Lūdzu balsošanas režīmu! Rezultātu! Par - 66, pret - 8, atturas - 18.

Tagad sāksies pusstundu ilgs pārtraukums. Un pēc pārtraukuma nolasīsim izdruku!

(Pārtraukums)

Sēdi vada Latvijas Republikas 5. Saeimas priekšsēdētājs

Anatolijs Gorbunovs.

Priekšsēdētājs. Šeit daži deputāti izteica savu viedokli tiešām par procedūru. Vai kāds no tribīnes vēlas paust savu viedokli? Lūdzu - deputāts Endziņš! Par procedūru.

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Mēs nobalsojām par steidzamību, bet tajā pašā laikā Kārtības ruļļa 107. pants nosaka to, ka pieprasījumi, kurus to iesniedzēji apzīmējuši par steidzamiem, vispirms izdalāmi frakciju pārstāvjiem informācijas nolūkā un ceļami Saeimai priekšā tuvākajā sēdē, ja tie iesniegti vismaz piecas stundas pirms šīs sēdes sākuma. Kā es esmu noskaidrojis vismaz no divu frakciju pārstāvjiem, šī prasība, ka vispirms šis pieprasījums būtu iesniedzams frakcijām informācijai, nav ievērota. Līdz ar to mēs esam pārkāpuši Kārtības rulli. Un vispār risināt jautājumu par pieprasījumu kā tādu mēs nevaram, nemaz nerunājot jau tālāk par tā būtību.

Priekšsēdētājs. Par procedūru, lūdzu, Zaščerinska kungs! Tikai par procedūru.

J.Zaščerinskis ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie kolēģi, attiecībā uz procedūru. Ir iesniegts deputātu pieprasījums tā, kā to Kārtības rullis paredz, - tas tika iesniegts piecas stundas pirms plenārsēdes. Tas tika iesniegts vakar, un tas nozīmē, ka ir ne tikai piecas, bet krietni vairāk stundu.

Otrs. Priekšlikumi ir pavairoti un izdalīti visiem deputātiem, nevis tikai frakcijas locekļiem. Tā ka es uzskatu, praktiski Kārtības rullis nav pārkāpts un jautājumu var skatīt tālāk.

Priekšsēdētājs. Par šo pašu jautājumu? Par procedūru - Panteļējeva kungs.

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Cienītais priekšsēdētāj! Es nepārmetu iesniedzējiem, jo viņi ir izpildījuši prasību. Šinī gadījumā skaidrs pārkāpums, kā es uzskatu, ir no Prezidija puses. Protams, mēs varam pieiet formāli un teikt, ka ir iedots, ka cilvēks te atnāk un viņam priekšā jau ir papīrs. Tātad viņam ir iedots. Te ir skaidri pateikts, ka vispirms ir izdalāms frakciju pārstāvjiem un tad ceļams priekšā Saeimai. Tiklīdz mēs ienācām, tūlīt Prezidijs teica - balsosim iekšā Saeimas darba kārtībā. Acīmredzot te ir pietiekami skaidra loģika: ja piecas stundas iepriekš iesniedz, tad pirms tam, iekams Saeima kaut ko lemj šinī jautājumā, frakciju pārstāvji ar to tiek iepazīstināti. Frakciju pārstāvji ar to vakar netika iepazīstināti, jo vakar tika iesniegts šis priekšlikums. Man par to ir stiprs pārmetums

Prezidijam. Man šinī gadījumā liekas, ka tā būtu tieši paša Prezidija kompetence ņemt vērā šo procedūras pārkāpumu, izdarīt attiecīgus secinājumus, un ierosināt, kā mēs no šīs situācijas varam izkļūt.

Priekšsēdētājs. Paldies. Prezidijs, es ceru, pieņem šos pārmetumus, kaut gan mums būtu grūti naktī sameklēt frakciju vadītājus un viņus iepazīstināt... Godātie kolēģi, par šo iebildi man kā sēdes vadītājam ir jāpieņem lēmums un es pieņemšu šādu lēmumu: tā kā šī iebilde netika celta tad, kad es jums vaicāju, vai jums ir kādi priekšlikumi, kādi noraidījumi vai kādi labojumi... Tad šī iebilde netika celta, un, kā jūs ļoti labi saprotat, man ir jābūt korektam attiecībā uz visiem deputātiem un vēl jo vairāk pret savu frakciju. Un, tā kā šī iebilde netika celta pirms balsošanas par steidzamību, bet tiek celta pēc balsošanas par steidzamību, tad Prezidijs, es ceru, kolēģi, ja arī pieņems šo pārmetumu, tomēr pēc būtības noraida priekšlikumu - atcelt balsošanas rezultātus un sākt izskatīšanu no jauna, jo mēs tālāk varam izskatīt tikai to, vai šis pieprasījums tiešām pēc būtības atbilst pieprasījumam, un tādā gadījumā tas ir nododams izskatīšanai valdībai. Protams, kā sēdes vadītājs es jau izteicos un neatsakos no savām šaubām par šo termiņu, bet tur bija dažādi viedokļi, un ir cerams, ka Saeima to izlems.

Tagad sekos debates pēc būtības, taču pirms tam lūdzu nolasīt rezultātus.

I.Silārs ("Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi! Tātad ir noticis balsojums par deputātu pieprasījuma Ministru prezidentam Birkava kungam "Par valsts labības tirgus stabilizēšanu" izskatīšanu kā steidzamu. Balsojuši 92 deputāti, no tiem: "par" - 66, "pret" - 8, atturas - 18. Nebalsojušo nebija. Gribu, kolēģi, jūs aicināt: tad, kad manis nolasītais balsojuma rezultāts neatbildīs tam, kā jūs esat balsojuši, paceliet roku, un pēc tam sēdes vadītājs jums pajautās, kā jūs patiesībā esat gribējis balsot. Tātad sāku lasīt:

Ameriks - par,

Andrejevs - atturas,

Apsītis - atturas,

Ābiķis - par,

Bartaševičs - par,

Bekasovs - par,

Berklavs - par,

Berķis - par,

Gundars Bērziņš - par,

Indulis Bērziņš - atturas,

Birkavs - pret,

Birzniece - atturas,

Bresis - par,

Brūvers - par,

Budovskis - par,

Bukovskis - par,

Čepānis - par,

Daudišs - pret,

Dreģe - par,

Elferts - par,

Endziņš - atturas,

Folkmane - par,

Gailis - atturas,

Gorbunovs - par,

Grava - par,

Graudiņš - par,

Grīgs - par,

Grīnblats - par,

Gūtmanis - atturas,

Inkēns - pret,

Jonītis - pret,

Ernests Jurkāns - par,

Jānis Jurkāns - par,

Kalniņš - par,

Kamaldiņš - atturas,

Karnups - par,

Kaža - par,

Kehris - atturas,

Kide - par,

Kiršteins - par,

Klīve - par,

Kokins - par,

Kostanda - par,

Krasohins - par,

Krastiņš - par,

Kreituss - par,

Kristovskis - par,

Krištopans - atturas,

Kuprijanova - par,

Kušnere - par,

Lagzdiņš - par,

Lakševics - par,

Lambergs - par,

Laviņa - par,

Leiškalns - par,

Līgotnis - pret,

Lucāns - par,

Marjaša - par,

Meierovics - pret,

Mīlbergs - par,

Novakšānovs - par,

Osis - pret,

Panteļējevs - atturas,

Oļģerts Pavlovskis - atturas,

Valdis Pavlovskis - pret,

Pētersons - atturas,

Piebalgs - atturas,

Poča - atturas,

Prēdele - par,

Puriņa - par,

Putniņš - par,

Resnais - par,

Ritenis - par,

Rozentāls - par,

Rugāte - par,

Seiksts - par,

Seile - par,

Silārs - par,

Siliņš - atturas,

Sinka - par,

Stalts - par,

Stankēviča - par,

Stašs - par,

Straume - atturas,

Stroganovs - par,

Tabūns - par,

Tomiņš - par,

Tupesis - par,

Vaivads - atturas,

Zaščerinskis - par,

Zīgerists - par,

Žīgurs - par.

Priekšsēdētājs. Paldies. Lūdzu!

I.Silārs. Atturējušamies balsu nav vis 18, bet 19.

Priekšsēdētājs. Godātie kolēģi, ir jābūt skaidrībai. Jūs nepiedalījāties balsošanā? Paldies. Lūdzu, fiksējiet, ka deputāts Virsis atturas.

Meierovica kungs, lūdzu! Deputāt Meierovic, lūdzu, izsakiet savus motīvus! Šī balsošanas procedūra paredz tikai to, ka jūsu balsojums ir nepareizi fiksēts, jūsu izvēle ir nepareizi fiksēta... Bet no tā, ko jūs pateicāt, var saprast, ka jūs mainât savu viedokli. Deputāt Meierovic, kāds ir jūsu balsojums? Deputāts Meierovics - par. Lūdzu, norādiet protokolā!

Debates. Zaščerinskis. Pēc tam - Juris Sinka. Vārds deputātam Zaščerinskim.

J.Zaščerinskis ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie kolēģi! Pirmkārt, gribētos izteikt paldies, ka vairākums tomēr saprot lauku ļaužu problēmas un pareizi uzskata, ka šie jautājumi ir risināmi steidzami. Steidzami tie ir risināmi arī tāpēc, ka, ja Ministru kabinets savus apsvērumus, risinājumus dos pēc nedēļas, tad tas ir minimālais termiņš, kad laukos vēl var gaidīt problēmas risinājumu. Ilgāk - praktiski nozīmē obligātu saistību ar zināmiem ražas zaudējumiem.

Frakcija "Saskaņa Latvijai" uzskata, ka, lai vienreiz stabilizētu graudu tirgu, ir nepieciešams ar perspektīvu atrisināt divus jautājumus, tas ir, labības iepirkšanas finansiālo jautājumu un iedarbināt noteiktu iekšējā tirgus mehānismu, lai pie šiem jautājumiem nebūtu jāatgriežas katru gadu, lai katru gadu neizvirzītos jautājums par jaunu finansēšanu, bet lai praktiski mehānisms darbotos zināmā autonomā režīmā un pats varbūt regulētu visu to procesu.

Lai atrisinātu finansiālos jautājumus, mūsuprāt, avoti varētu būt sekojošie.

Pirmkārt, nodrošināt muitas dienesta normālu darbību. Nepieciešams vienreiz pārtraukt kontrabandas labības produktu masveida ieplūdi pāri robežai. Un ne tikai labības produktu, bet arī daudzu citu lauksaimniecības produktu. To, ka masveida ieplūšana notiek kontrabandas ceļā, pierāda arī tā informācija, kas parādījās aizvakar "Dienā", kur bija ziņots, ka pārbaudes rezultātā tikai uz Lietuvas robežas vien tai dienā iekasēts četrreiz lielāks muitas nodoklis nekā parastās, normālās dienās, kad kontroles nav. Tas liecina par mūsu muitas dienesta nolaidīgu pienākumu izpildi uz robežas.

Otrs. Mēs ierosinām humānās palīdzības un dāvinājuma graudiem mainīt realizācijas noteikumus, izmantojot tos pārstrādei bez maksas. Pašlaik humānās palīdzības graudi vēl arvien lielos apjomos glabājas labības uzglabāšanas kombinātos. Daudzi no tiem jau drīz sasniegs tādu kondīciju, ka nebūs izlietojami ne pārtikai, ne lopbarībai. Vairākos labības kombinātos pārbaudēs konstatēts, ka graudi ir inficēti gan ar insekticīdiem, gan arī ar toksīniem, toksiskām vielām, pelējumiem. Tāpēc mēs ierosinām mainīt realizācijas mehānismu, nododot šos graudus realizācijai labības kombinātos bez vērtības, kas dos iespēju atlikušajiem graudiem samazināt vidējo cenu, jo pagājušajā gadā iepirkto graudu vērtība ir apmēram 30 rubļi kg, tajā skaitā 20 ir bijusī iepirkuma cena pagājušā gada rudenī un aptuveni 10 rubļi nākuši klāt kredīta procentu dēļ.

Vēlreiz atkārtoju, ka labības kombināti kredīta procentos vien nomaksājuši bankai vairāk nekā vienu miljardu rubļu. Diemžēl nomaksāt saņemtos kredītus viņi līdz šim nav bijuši spējīgi, un pašlaik nav arī apgrozījuma līdzekļu turpmākajai graudu iepirkšanai.

Tātad, saņemot šos humānās palīdzības graudus bez vērtības un samazinot atlikušās labības kopsummas, teiksim, realizācijas cenu, faktisko cenu, bet saglabājot miltu cenu pašreizējā līmenī, rastos iespēja atrast apgrozījuma līdzekļus un, kā saka, risināt jautājumu par graudu iepirkšanu un apmaksu.

Diemžēl humānās palīdzības graudu apjomi nenodrošina pilnīgu finansēšanas atrisinājumu. Lai nodrošinātu pašlaik nepieciešamo 200 tūkstošu tonnu graudu, pārtikas graudu, iepirkšanu, būtu jārisina un jāprecizē atbilstoši aprēķiniem arī labības kombinātu kreditēšanas jautājums. Pēc mūsu aprēķiniem, nepieciešams vismaz no 11,1 līdz 11,5 miljoniem latu liels kredīts. Jādomā, ka tas tagad nebūs par tik augstām cenām, kas praktiski tirgu likvidē, bet nepārsniedzot varbūt 20 procentu likmi.

Bez šaubām, lai pilnīgi atrisinātu finansiālos jautājumus sakarā ar graudu iepirkšanu, būtu nepieciešams arī pagarināt kredītu atmaksāšanas termiņu, kas beidzas 1. augustā, līdz nākamā gada augustam, līdz ražas novākšanas periodam.

Šeit es vēl gribētu papildināt to, ka labības kombinātiem 1 miljards rubļu ir procentos, kad tie kredīti tika izsniegti par 80 līdz 120 procentiem, un atsevišķām komercbankām plus vēl daži procenti klāt. Tātad, saprotiet, praktiski finansiālie jautājumi sarežģījās tieši augsto kredīta procentu dēļ.

Kā varētu iedarbināt mehānismu, lai mums nebūtu pie šiem jautājumiem regulāri jāatgriežas katru gadu?

Mūsuprāt, būtu jānosaka maksimālā iepirkuma cena, teiksim, 12 rubļi kilogramā un minimālā pārdošanas valsts cena, teiksim, 19 rubļi kilogramā. Šinī sakarībā rastos iespēja ar valsts rezerves graudu fondu regulēt tirgu šajās robežās no 12 līdz 19 rubļiem. Tas nav mūsu izgudrojums, šī sistēma tiek jau lietota un, ja es pareizi atceros, tā tiek lietota Amerikas Savienotajās Valstīs. Variantā, kad labības piedāvājums stipri pieaug un cena krīt zem 12 rubļiem, lai nodrošinātu lauksaimnieku izdzīvošanu, valsts varētu iepirkt rezervē šos graudus. Variantā, kad pieprasījums palielinās, piedāvājums samazinās un cena iekšējā tirgū jau sāk pārsniegt 19 rubļus, valsts rezerves graudi tiek laisti apgrozībā, tādā veidā regulējot iekšējo tirgu starp 12 un 19 rubļiem.

Bez šaubām, šie skaitļi pagaidām ir ņemti nosacīti, tie prasa no Ministru kabineta Zemkopības ministrijas precīzus aprēķinus, bet ar to mums izdotos vienreiz iedarbināt īsti normālu tirgus mehānismu darbību. Paralēli rastos iespēja meklēt, jo būtu materiāls arī eksportam, iespējas graudus realizēt eksportam.

Praktiski iedarbinot vienreiz un atrodot līdzekļus šādam mehānismam, mēs varētu turpmāk acīmredzot pie šā jautājuma neatgriezties. Šis mehānisms ar laiku dotu iespēju uzkrāt zināmos apgrozījuma līdzekļus un virzīt tālāk mūsu zemnieku saimniecību nostabilizēšanas procesu. Tādā gadījumā nevis varētu zemnieks pārdot rudenī par tiem 12 rubļiem savu saražoto produkciju, graudus, bet varbūt nodot tos valstij ķīlā, samaksājot par glabāšanu zināmu un noteiktu samaksu. Ja iekšējā tirgū graudu cena celtos, zemniekam būtu tiesības realizēt šos graudus, kas glabājas labības kombinātā, atmaksāt valstij tai samaksātos 12 rubļus. Ja tirgus cena tajā laikā, teiksim, ir 15 rubļi, viņš vēl iegūtu 5 rubļus savas saimniekošanas apkalpošanas vajadzībām. Šo mehānismu

iedarbināt ir iespējams. Domāju, ka to var, un gribētu lūgt, lai Ministru kabinets šos priekšlikumus pamatīgi un labi izanalizē. Ceram uz viņu atbalstu.

Priekšsēdētājs. Vārds deputātam Jurim Sinkam, pēc tam - Aivars Kreituss.

J.Sinka ("Tēvzemei un Brīvībai").

Priekšsēža kungs, kolēģi! Zaščerinska kungs jau minēja vairākus iespējamos veidus, kā ar šo problēmu, kas ir, kā es piekrītu, steidzama, varētu tikt galā. Cita starpā - valsts rezerves ir muitu kontroles pastiprināšana un iespējama humānās palīdzības labības ievešanas pārtraukšana, kā arī pašreizējais šīs labības izlietošanas veids. Mans galvenais iebildums pret šo deputātu pieprasījuma tekstu ir tas, ka Saeima mēģina diktēt valsts bankai procentu likmes un arī par kredītu piešķiršanu, kam ir varbūt ļoti negatīvs raksturs. Protams, šeit mēs atkal nodarbojamies ar pagātnes nastu, ar kombinātiem, graudu uzkrāšanas kombinātiem un visādiem citādiem kombinātiem. Protams, mums ir jāmēģina atbrīvoties no tiem garākā skatījumā un nodot arī labību visumā privātajam tirgum. Bet mūsu zemnieki prasa, un zemniekiem ir jāsaņem mūsu valsts atbalsts.

Pagājušajā gadā uzkrātais labības daudzums taču varēja būt samazināts, mēģinot to pārdot pasaules tirgū par pazeminātām cenām. Bet tas ir tikai viens piemērs. To varētu būt daudz. Es ieteiktu šajā gadījumā, protams, ka valdībai būtu pienākums varbūt iejaukties un palīdzēt. Beigās piemaksas zemniekiem varētu palīdzēt noregulēt daudzas lietas. Garantētas cenas, protams, bet mēģinot to labību realizēt pasaules tirgū un nevis nodarbojoties ar valsts bankas kredītiem un samazinot procentu likmes. Es domāju, ka nav apsveicama iejaukšanās bankas fiskālajā darbībā. Mēs varētu izslēgt visus šos paragrāfus un tikai ieteikt valdībai un Ministru kabinetam šīs lietas apspriest cita starpā ar valsts banku. Bet ir arī citām kredītinstitūcijām, un ir pašu nodokļu sistēma. Ka šī lieta ir steidzama, to es atzīstu.

Priekšsēdētājs. Es tikai gribētu lūgt deputātus, izsakot savu priekšlikumu, papildinājumu vai grozījumu par iesniegto dokumenta projektu, iesniegt to rakstiski, lai mēs varētu pēc tam izteikt savu attieksmi.

Vārds deputātam Aivaram Kreitusam, pēc tam - deputāts Kiršteins.

A.Kreituss (Demokrātiskā centra partija).

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti un cienījamie klātesošie! Es nedaudz esmu pārsteigts par to, ka šo jautājumu kaut kā grib nobīdīt laika ziņā. Es domāju, ka tādi jautājumi, kas attiecas uz darbību laukos, laika ziņā nav nobīdāmi. Diez vai šeit par attaisnojumu ir tas, ka kaut kāda darbība ir uzsākta vai nav uzsākta. Es domāju, ka to var uzsākt, ja grib ātri uzsākt un sola ātri uzsākt. Tāpēc es domāju arī, ka iepriekšējās valdības cilvēki būs visnotaļ gatavi palīdzēt šo darbību maksimāli ātri uzsākt, ja tas vajadzīgs, un tāpēc mani pārsteidz, protams, ka reformu ministrs balso "pret", jo viņa tiešais uzdevums būtu maksimāli ātri ķerties pie šādu jautājumu risināšanas vai vismaz iesaistīt esošos spēkus, kuri varētu šos jautājumus risināt.

Es gribētu pateikt attieksmi pret dokumentu un tad vēl šo to.

Pirmais. Summas, kas šeit ir nosauktas, protams, ir apspriežamas. Mūsu zemniecības vadība tās zina labāk un konkretizēs, vai tās vajag lielākas vai mazākas, bet es gribētu uz vienu jautājumu vērst uzmanību. Es gribētu vērst uzmanību uz Latvijas Bankas darbību tādā aspektā, ka nevis tai noteikt, ko darīt. Pašreiz diemžēl ir izveidojusies tāda situācija, ka ne Saeimā, ne valdībā nezina

Latvijas Bankas peļņu. Nezina peļņu. Un tāpēc bieži vien izveidojas tāda situācija, ka tiek uzlikti kaut kādi procenti. Es domāju, ka mums būtu tiesības prasīt no Ministru prezidenta paskaidrojumus par šo procentu pamatotību. Kāpēc 20? Un kāpēc, tālāk nododot naudu komercbankām, šie procenti pieaug līdz 35? Es zinu, ka pašreiz komercbankas ir ar mieru par 40 procentiem dot laukiem aizdevumu, bet viņi prasīs valdības garantijas. Šeit atkal gribētos dzirdēt premjera atbildi, ko viņš domā par iespējām dot garantijas, jo skaidrs ir, ka atkal tā lieta var tādā pat veidā kā pašreiz apaugt ar neatmaksājamām summām. Tātad gribētos kaut kādu skaidrību.

Pirmais jautājums. Gribētos kaut kādu skaidrību par Latvijas Bankas peļņu, jo es domāju, ka Latvijas Banka strādā kopā ar šo valsti un kopā ar šo valsti ceļ arī valsts ekonomiku, tāpēc būtu kaut kādai skaidrībai jābūt, cik kurš gūst peļņu un vai grūtākā situācijā nevar savilkt jotas abas puses, ne tikai zemniecība vien, bet arī mūsu finansu lietu organizētāji. Vismaz ciparus mazlietiņ apskatīt.

Otrais moments. Gribētos dzirdēt arī atbildi, kā tiks atrisināts jautājums par visiem šiem milzīgajiem parādiem. Piemēram, "Vidzemes dzirnavnieks" un visi citi dzirnavnieki ir paņēmuši 200 miljonu Latvijas valsts rubļu kredītu. Maksājot procentus par kredītu, viņi ir nomaksājuši 250 miljonus atpakaļ un dzēsuši parādu par 5 miljoniem. Praktiski viņi nekā nav dzēsuši. Visiem, es domāju, katram kaut cik ar komerclietām saistītam cilvēkam ir skaidrs, ka šis parāds tikai aug augumā, procenti tiek maksāti un izejas no šā apburtā loka nav. Gribētos dzirdēt atbildi uz šo jautājumu, jo es saprotu, ka Ministru prezidents sniegs informāciju, kāda būs izeja. Iznāk tāda situācija, ka zemnieki turpina nodot, ka viņiem turpina nemaksāt, procentus bankām turpina maksāt, un tas viss ir tādā aplī iegājis, ka es neredzu izeju no šā apļa, jo tas piemērs, ko es pieminēju, aptuveni tāds ir. Necentieties, teiksim, apstrīdēt atsevišķus ciparus, bet tāds tas aptuveni ir! Es šeit nepretendēju uz absolūtu atbilstību tieši tajā "Dzirnavniekā" ar cipariem, bet šeit arī, man liekas, mums gribētos dzirdēt, kāds vispār šis parāds ir kopumā, sadalot pa šiem uzņēmumiem, kas ir ņēmuši tos kredītus un aizdevuši. Kāds šis parāds ir kopumā? Tas nestu zināmu skaidrību visiem un nebūtu šeit tāda aptuvena runāšana.

Trešais jautājums, uz ko gribētos dzirdēt precīzu atbildi. Mēs daudz slēpjamies aiz tām summām, graudu summām, graudu tonnām, kas tiek ievestas gan palīdzības veidā, gan citādāk. Kad mēs to skatījāmies iepriekšējā Ministru kabinetā, tad iznāca, ka šie tonnu daudzumi ir visai mazi. Tie ir visai mazi. Bieži vien šie tonnu daudzumi rada vispārēju uztraukumu zemniekos. Daudz labāk būtu, ja mēs skaidri publicētu, ka Latvijā iegūst tik un tik un ieved tik un tik un ka tas daudzums, ko ieved vai saņem palīdzības veidā, ir tikai 5 procenti vai vēl mazāk. Tad mums nebūtu tādu vispārēju uztraukumu par to, ka mēs kādreiz kaut ko palīdzības veidā paņemam un patiesībā līdz ar to nedarām neko daudz labāk vai daudz sliktāk zemniecībai vispār.

Nākamais. Kontrabandas labība no Lietuvas. Var saukt to dažādi. Labi, tā ir it kā ar atļaujām ievesta. Atkal vajadzētu precīzi zināt, cik tad tās tiek ievestas. Vai tonnās tas ir pietiekami daudz? Es personīgi domāju, ka nē. Problēma par to, ka graudus nebūs kur likt, ir un paliek arī, pieminot vai nepieminot šos divus jautājumus.

Nākamais. Es gribētu izteikt vienu priekšlikumu reformas sološajai mūsu valdībai. Priekšlikums ir ļoti vienkāršs. Tas balstās uz Latvijas laika, Ulmaņlaika pieredzi un balstās pat uz Pētera Pirmā pieredzi un uz Amerikas pieredzi, un uz pasaules pieredzi. Ulmaņlaikā Latvijā lietoja benzīnu, ko sauca par latolu. Tā sastāvā bija spirts, bija ļoti daudz spirta. Pētera Pirmā laikā graudu noieta trūkuma dēļ veica tā saucamo spirta dedzināšanu. Tad bija atvērta plaša robeža, un šinī sakarā, protams, bija milzīgi liels skaits cilvēku, kas to spirtu nodzēra. Latvijā laikam nevajadzētu darīt to darbu. Tāpēc es domāju, ka mēs varētu palikt pie tās pieredzes, ko vispirms kultivēja Brazīlija. Brazīlija ir pirmajā vietā pasaulē spirta izmantošanā degvielas vietā. Teksasā, piemēram (daudzi

no šejienes, vismaz daži sēdošie zina), var nopirkt benzīna markas, kurās ir 20 procentu spirta un pārējais ir benzīns, un ir arī 80 procentu spirta un pārējais ir benzīns. Brazīlijā speciāli audzē ātri augošus krūmus, kurus katru gadu cērt. Šeit, pēc maniem aprēķiniem, kurus es tikko izdarīju, es domāju, ka es daudz nekļūdos, jo es zinu, kā Latvijas biznesa aprindu pārstāvji nodarbojās pagājušajā gadā ar graudu iepirkšanu un spirta taisīšanu Kalsnavā, piemēram, un pēc tam arī ar jēlspirta taisīšanu. Mēs varam no tonnas graudu iegūt vairāk nekā 500 litru jēlspirta. Tas nozīmē, ka mēs varam litru spirta dabūt par 30 rubļiem. Tā cena drīz būs divreiz lētāka par to cenu, kuru piedāvās pēc īsa brīža par benzīna litru. Tā ka, es domāju, šeit tikai būtu viens līgums valdībai - netraucēt uzņēmējiem to darīt. Netraucēt uzņēmējiem šo jautājumu visnotaļ apspriest. Šā jautājuma apspriešanā var piedalīties zinātnieki. Es domāju, ka šeit nav nekā grūta. Pēc tam nākamais līgums valdībai ir - netraucēt uzņēmējus to darīt. Valdība varētu varbūt nākt ar priekšlikumu, bet valdība, protams, to nevar noorganizēt un nevar to izdarīt.

Pasaules tirgus ar labību ir pilns, es šeit nekādas ilūzijas neloloju. Runāt par kaut kādu pasaules tirgus iekarošanu vai kaut kādu tamlīdzīgu lietu izvešanu... Es nezinu, kas ar to nodarbosies. Es domāju, ka tas ir pilnīgi nereāli. Runājot par latolu un atgriežoties pie Latvijas laika pieredzes vai atgriežoties pie Amerikas un Brazīlijas pieredzes, es domāju gan, ka mēs drīzāk varētu runāt par Latvijas neatkarību no NVS benzīna sagādēm un arī no ārzemēs ievestās naftas sagādēm.

Priekšsēdētājs. Paldies. Tā kā ir pieteikušies ļoti daudzi deputāti, es gribētu atgādināt deputāta Jura Sinkas priekšlikumu, kurā viņš teica, pēc būtības izsakot savus argumentus, ka mēs nevaram pieprasījumā iekļaut dažādus ierosinājumus, to skaitā, kā bankai vajadzētu rīkoties. Bet es aicinātu kolēģus, kuri runās debatēs, izteikt savu viedokli arī no procedūras viedokļa, vai pieprasījumā var iekļaut punktus, kuros nevis konkrēti jautā valdībai, par kādiem jautājumiem tai sniegt atbildi, konkrētu atbildi, kas tie ir par jautājumiem un kā šie jautājumi ir noformulēti, bet, no procedūras viedokļa, vai pieprasījumā tiešām var iekļaut lēmuma punktus, kas ir atsevišķi lēmumi.

Ko darīt bankai, ko darīt valdībai, kādā veidā tai rīkoties, un tā tālāk. Tas ir procedūras jautājums. Mēs pirmoreiz saskaramies ar pieprasījumu, un vajadzētu, lai nākamie pieprasījumi jau būtu atbilstoši Kārtības rullim un mūsu kopējai izpratnei, lai mēs varētu šos jautājumus mērķtiecīgi virzīt uz priekšu.

Par procedūru? Deputāts Endziņš - par procedūru.

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Lieta ir tāda, ka mēs jau esam it kā pārgājuši citā stadijā, proti, ka Ministru kabinets jau ir devis atbildi. Un tagad mēs apspriežam iespējamo atbildi vai kaut ko tamlīdzīgu. Pašreiz saskaņā ar Kārtības rulli runāt pēc būtības nozīmē tikai to, vai tas ir vai nav pieprasījums, vai tas ir atzīstams par tādu. Bet pēc būtības par to var runāt tikai pēc tam, kad ir valdības atbilde. Šinī sakarībā arī nekādas apspriešanas par tiem priekšlikumiem, kas šeit ir likti priekšā valdībai, nevar būt. Es lūdzu ievērot procedūru!

Priekšsēdētājs. Par procedūru - deputāts Lucāns. Lūdzu!

J.Lucāns ("Saskaņa Latvijai").

Man liekas, ka pārpratums šajā lietā rodas tāpēc, ka varbūt nav precīzi izlasīts, kā ir rakstīts dokumentā. Šeit ir rakstīts tā: "Ņemot vērā minēto, lūdzam Ministru prezidentu sniegt informāciju par to, kā tiks sakārtots valsts labības tirgus, un liekam priekšā..." Tas ir

ierosinājums. Liekam priekšā apspriest šādā veidā jautājumu, nevis liekam par pienākumu to darīt.

Priekšsēdētājs. Lucāna kungs, bet atļaujiet mums uzdot jautājumu, kaut gan tāda diskusija nav atļauta! Šeit ir 2. punkts: "Uzdot Latvijas Republikas ministru..." Vārds "uzdot" ir konkrēta lieta, nevis "liekam priekšā".

J.Lucāns. Redzat, tā ir ierosinājuma būtība, ko mēs ierosinām darīt, bet tas nenozīmē, ka valdība to darīs. Tā tikpat labi var pieņemt lēmumu nedarīt. Tas ir ierosinājums. Mēs liekam priekšā risināt jautājumu šādā veidā.

Priekšsēdētājs. Paldies, Lucāna kungs!

J.Lucāns. Valdība var izvēlēties arī citu risinājuma veidu, bet jābūt risinājumam.

Priekšsēdētājs. Paldies. Kā es saprotu, ja Saeima pieņem lēmumu, tad valdībai tas ir jāpilda.

Vārds debatēs deputātam Kiršteinam. Pēc tam - Gundars Bērziņš.

A.Kiršteins (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība).

Godājamais priekšsēdētāj, godājamie deputāti! Es tieši apvienošu šīs debates gan par procedūru, gan par būtību, ja tas ir viens un tas pats. Lucāna kungam šoreiz man ir jāpiekrīt pilnīgi, jo pirms šiem diviem punktiem ir rindkopa: "Lūdzam Ministru prezidentu sniegt informāciju par to, kā tiks sakārtots valsts labības tirgus". Un tālāk jau aiz komata ir - "liekam priekšā". Tātad Ministru prezidents var sniegt informāciju, ko viņš domā par šiem diviem punktiem. Te ir tikai lūgums sniegt informāciju. Nekur Kārtības rullis nereglamentē, kādā veidā pieprasījums ir jāuzraksta.

Tātad - vai mēs esam "pret" šo informāciju vai mēs esam "par". No procedūras viedokļa, protams, varbūt jautājums ir drusciņ par garu noformulēts, bet tas šeit ir tīri nevis "gara", bet "burta" jautājums. Varbūt nejauksim tagad šo "likuma burtu" ar "garu" un runāsim par būtību. Tātad, pirmkārt, Neatkarības kustība atbalsta šo pieprasījumu - sniegt informāciju.

Otrkārt, man kā Ārlietu komisijas priekšsēdētājam ir jāpaziņo varbūt tāda lieta, lai mēs šeit stingri nodalītu, arī runājot nākamreiz par dažādām subsīdijām, kvotām un protekcionismu. Man ir zināmā mērā divējādas jūtas, jo pašreiz, pirmkārt, visa pasaule faktiski ir izvēles priekšā. Visas attīstības valstis. Jūs zināt, ka sāksies vesela rinda sarunu starp valdībām, un vesela rinda starptautisko organizāciju (taupot jūsu laiku, es tās šeit nesaukšu) piedalīsies sarunās par jebkādu subsīdiju atcelšanu lauksaimniecībai, par jebkādu kvotu ierobežošanu. Un vesela rinda citu jautājumu. Kāpēc? Tāpēc, ka jūs zināt, Urugvajas raunds jau paredzēja brīvu tirdzniecības attīstību. Un pašreiz pasaule ir izvēles priekšā: palielināt bezdarbnieku skaitu no 50 miljoniem līdz 100 miljoniem vai otrādi - visus brīvos līdzekļus novirzīt jaunu nozaru attīstībai. Un šeit pilnīgi saprotams arī, ka mūsu valdība, kas tikko nodibinājusies, būs šīs izvēles priekšā. Bet... Un šeit es gribu uzsvērt, ka pirmkārt, Latvijas zemniecības situācija ir unikāla, jo nav ne šīs augstās tehnoloģijas, ne šo iekaroto tirgu, ne valdības atbalsta. Un tagad, kad Rietumu zemnieki ar protekcionismu ir tikuši par 20 vai par 50 gadiem priekšā un gan Rietumeiropas valstis, gan Amerikas Savienotās Valstis beidzot ir gatavas slēgt šos līgumus par dažādu subsīdiju atcelšanu, mēs pašreizējā situācijā nevaram to darīt, jo situācija ir vienkārši katastrofiska. Bet es gribētu teikt to, ka konceptuāli mums vajadzētu piekrist, ka vispirms vajag vismaz piecus gadus, jo es ticu, ka latviešu zemnieki varēs piecos gados izrauties, kaut arī mēs varbūt esam pašreiz 10 gadu lielā atpalicībā. Mums ir jārada šī spēcīgā bāze, kur varētu būt nevis 30, bet vismaz 20%, pēc tam

- 15,7 un varbūt pēc 5 gadiem paliks 5 vai 7, es nezinu, cik šo procentu, bet būs iegūta spēcīga bāze, lai varētu jau konkurēt. Un tagad mēs varēsim runāt par to, ka šeit mums nav jāaizskar šādi jautājumi. Tie ir tikai valdības jautājumi. Principā mums ir jāvienojas par to, ka mēs atbalstām pašreiz pretēji šiem starptautiskajiem ielūgumiem. Ieteikumiem.

Tagad par pašu pieprasījumu būtību. Un te ir tas, ko teica priekšsēdētāja kungs. Es pilnīgi piekrītu, ka jāiesniedz daži rakstiski labojumi. Konkrēti 1. punkta 2. apakšpunkts. "Latvijas Ministru kabinets vai banka nevar iedalīt". Tātad te ir jālabo tādā veidā, ka kopīgi ar Latvijas Banku ir jāizskata iespēja caur komercbanku aizdevumiem padziļināt šo procentu likmi graudu iepirkšanai. Jo, ja tagad ir 35% un gada beigās būs 25% Latvijas Bankai, Komercbanka vēl attiecīgu procentu pieliks, tad skaidrs, ka zemnieki nevarēs iepirkt šos graudus. Bet kādā veidā... Mēs jau šeit uzticamies valdībai. Un es nebūt nedomāju, ka mums te vajadzētu noteikt šo procentu. Mēs pieprasījumā tad lūgsim varbūt Ministru prezidentu izteikt savas domas šajā 3. augustā.

Otrs ir varbūt būtisks iebildums, kas ir daudz principiālāks. Tas ir par 2. punkta 2. apakšpunktu. Un šeit jau man un arī Neatkarības kustībai ir principiāli iebildumi, jo tas ir vienkārši par mīkstu. Mums nevajag noteikt labības iepirkšanas un norēķinu kārtību. Labības iepirkšanas un norēķinu kārtība bija gan padomju valdībai, gan iepriekšējai valdībai. Arī tagad ir spēkā šī kārtība. Jautājums, ja es pareizi sapratu pieprasījuma autorus, ir nevis par šo kārtību, bet jautājums ir par garantēto iepirkuma minimumu noteiktā laika periodā. Un tas ir arī skaidri šeit jāuzraksta. Tas, kādā veidā un kādas ir valdības iespējas, kopā ar banku jāizskata līdz šim 3. augustam. Ja šīs iespējas ir mazas, tad tas ir jāgarantē, attiecīgi sadalot. Kāds būs mehānisms, kā šīs kvotas tiks sadalītas, vai šis garantētais iepirkuma minimums tiks sadalīts starp paju sabiedrībām, starp zemniekiem, tas ir cits jautājums. Ar to valdība var strādāt. Mums vajag principā noklausīties Ministru prezidenta atbildi uz šo pieprasījumu, vai tas ir iespējams vai nav iespējams. Tikties ar bankas vadību un uzzināt, ka varbūt vispār tā situācija ir tik katastrofāla, ka nav nekādu graudu... Tad zemniekiem ir godīgi jāpasaka, lai šie graudi birst zemē. Kāpēc tad mēs šeit sēžam un balsojam par steidzamību? Ja mēs nebūtu nobalsojuši tagad par šo steidzamību, tad skaidrs, ka tie graudi nobirtu un nebūtu vairs vajadzīgi nekādi balsojumi. Tāpēc šeit to vajadzētu acīmredzot šādā veidā pasniegt, lai ir iespējas par šo garantēto minimumu noteiktā laika periodā. Šī garantija ļautu zemniekiem kaut nedaudz iegūt drošības sajūtu ne tikai par savu darbu, jo uzreiz jau šo panākumu nebūs, bet, es domāju, vispirms iegūs valdība. Zemnieki iegūs ticību, ka šī valdība spēj un var šos jautājumus risināt. Un tad var būt šīs konstruktīvās sarunas kopā ar zemnieku pārstāvjiem, kopā ar šo sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem, valdību un Latvijas Banku tālāk.

Beidzot es gribētu arī ieteikt, ka valdība jau tagad var izveidot darba grupu, kura līdz 3. augustam kopā ar banku izstrādātu šos priekšlikumus. Vēlreiz gribu aicināt deputātus nejaukt "likuma burtu" ar "garu". Absolūti neapšaubu valdības spējas atrisināt šo jautājumu labvēlīgi zemniekiem. Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs. Arī jums lūgums - labojumus dokumentam iesniegt rakstiskā veidā.

Par procedūru - deputāts Panteļējevs. Esiet tik laipns!

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Man ir par procedūru pašlaik. Tad jautājums Prezidijam. Cik pieprasījumus mēs pašlaik apspriežam? Pieprasījums ir tas, ko paraksta un iesniedz deputāti un ko pieņem vai nepieņem. Es saprotu, ka Kiršteina kungs runā jau par kaut kādu otru pieprasījumu ar citu tekstu. Jūs iesakāt iesniegt vēl citus pieprasījumus pēc citiem tekstiem. Cik pieprasījumus mēs šodien apspriežam,

es īsti nesaprotu. No Kārtības ruļļa es saprotu, ka ir pieprasījums, ko iesniegusi attiecīgā deputātu grupa un kas ir tāds, kāds tas ir. Nekur nav paredzēta tā rediģēšana. Saeima attiecīgi vai nu atzīst to par pieprasījumu vai ne. Vai Pieprasījumu komisija to izlemj. Un viņi tad virza. Es saprotu, ka mēs tagad apspriežam jau 3 vai 4 pieprasījumus.

Priekšsēdētājs. Man tika uzdots jautājums. Atļaujiet atbildēt! Es neaicinu deputātus iesniegt kaut ko papildus tam, kas šeit ir. Bet, ja deputāti izsaka savu viedokli, ka viņi šeit groza kaut ko šajā dokumentā, lai es vispār varētu ar viņu priekšlikumu tālāk kaut ko darīt, es pieprasu tikai iesniegt Prezidijam rakstveidā.

Par procedūru. Lūdzu, Endziņa kungs!

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Es esmu vēlreiz spiests runāt par procedūru. Tas, ko nupat teica Panteļējeva kungs, parāda to, ka mums pašreiz diskutējams ir tikai jautājums, vai tas ir vai nav pieprasījums, vai mēs to par tādu atzīsim. Kaut kāda diskusija un kaut kādi priekšlikumi pie tā, kas te būs, atkrīt. Tie ir priekšlikumi. Tad, kad Ministru kabinets būs sniedzis atbildi, tad būs debates. Tad, kā saka, var būt. Vai nu tas ir patstāvīgs priekšlikums vai tā būs pārejas formula ar kaut ko. Un tad var uzdot. Bet ne jau tagad pirms atbildes vajadzētu prasīt kaut kādus priekšlikumus par dokumentu! Tie ir jautājumi, kas ir uzdoti.

Priekšsēdētājs. Ministru prezidents Birkava kungs - lūdzu!

V.Birkavs ("Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi! Lai kādus argumentus mēs šeit neizdomātu procedūru jautājumā, kura, pēc manām domām, ir rupji pārkāpta, jautājums par graudiem no tā uz priekšu nevirzīsies. Zemniekiem no tā labāk netiks. Tādēļ es ierosinātu rīkoties sekojoši: redzat, frakcijas "Saskaņa Latvijai" dokuments ir nosaukts par pieprasījumu. Tajā ir prasīta informācija. Un beigās vēl ir ierosināj ums. Faktiski vienlaikus savienotas visas trīs formas, kuras ir paredzētas Kārtības rullī. Tādēļ es rosinātu sekojošu procedūru un lūgtu par to nobalsot.

Valdība 3. augustā Ministru kabineta pirmajā sēdē skartu jautājumu par stāvokli graudu tirgū. Ņemot vērā, ka mēs būsim tikuši skaidrībā, es ceru, arī ar valsts kases stāvokli, nākamajā ceturtdienā plenārsēdē mēs jautājumu un atbilžu stundā varētu skatīt šo jautājumu: valdība atbildētu uz jautājumiem, kurus ir izvirzījusi frakcija "Saskaņa Latvijai". Ja šī frakcija pastāv uz to, ka tas tomēr ir pieprasījums, tādā gadījumā pieprasījuma termiņa tecējumu es lūgtu sākt no 3. augusta.

Priekšsēdētājs. Godātie deputāti! Atļaujiet man uzdot precizējošu jautājumu iesniedzējam. Šeit deputāts Lucāns precizēja, bet vēl tomēr vajadzētu precizēt, vai tas ir 2. punkts, ja tas ir pēc komata, un - "liekam priekšā uzdot Latvijas Republikas Ministru kabinetam..."? Vai Ministru kabinetam uzdots šis pieprasījums? Tātad mums par to jābalso. Vai būs pēc tam vēl Saeimas lēmums, kas uzdos? Šis dokuments uzdod? Tātad Saeima ar savu lēmumu uzdod Ministru kabinetam to, kas tur ir rakstīts iekšā?

J.Lucāns. Es atvainojos, bet tur ir ļoti skaidri uzrakstīts, ka tas ir ierosinājums. Ierosinājums, kā mēs gribētu redzēt Ministru kabinetu rīkojamies šajā jautājumā.

Priekšsēdētājs. Paldies. Tātad tas nav Saeimas lēmums. Tā uzskata iesniedzēji, kaut gan, ja deputāts Zaščerinskis piekrīt, ka tas ir tikai ierosinājums valdībai, kaut gan man pašam ir zināmas šaubas, tad es šo jautājumu vairāk neturpinu. Bet lai šaubas paliek pie manis.

Tātad viss, kas šeit ir rakstīts tālāk aiz vārdiem "liekam priekšā", ir tikai ierosinājums, un valdība to izskata kā ierosinājumu nevis kā uzdevumu, nevis kā konkrētu lēmumu, nevis kā konkrētu Saeimas lēmumu. Vai es pareizi esmu formulējis, godātie iesniedzēji? Zaščerinska kungs apliecina, ka pareizi. Līdz ar to manis uzdoto jautājumu par procedūru, lūdzu, vairāk nediskutēt!

Protams, deputāta Sinkas priekšlikums paliek spēkā. Mēs to balsosim. Un deputāta Birkava priekšlikums par termiņiem arī paliek spēkā. Par pārējo es nevaru likt balsot, jo tie bija jūsu argumenti - "pret". Tie tiks izšķirti ar balsojumu.

Par pārējo ierosinājumu izmainīt tekstu man ir jautājums, par ko tiešām ir jādomā un kuru es uzdošu Prezidijam. Vai pieprasījuma teksts no citu deputātu puses ir maināms? Tas ir diskutējams jautājums. Kā, lūdzu? (Kāds kaut ko jautā no vietas.) Krastiņa kungs, piemēram, uzskata... Ja es drīkstu pateikt, vai jūs pats pasakiet, lūdzu!

Krastiņa kungs uzskata, ka, ja mēs mainām šo tekstu, tad ir jābūt jaunam deputātu pieprasījumam ar 10 parakstiem. Tagad esam noskaidrojuši procedūru un man ir vieglāk ap sirdi, jo tagad atliek tikai dot jums, kolēģi, vārdu un pēc tam balsot.

Vārds deputātam Gundaram Bērziņam, pēc tam Voldemārs Novakšānovs.

G.Bērziņš (Latvijas Zemnieku savienība).

Nedaudz es pie procedūras, kāpēc arī šī situācija radusies. Sakarā ar to, ka 107. pantā ir teikts, ka izdalāmi vispirms frakciju pārstāvjiem informācijas nolūkā, tāpēc arī šī situācija principā ir radusies. To, ka šis jautājums ir ļoti svarīgs, frakcija "Saskaņa Latvijai", protams, var stāstīt, bet mēs paši to saprotam, mums pašiem aug labība un pašiem paredzēts iekult vairākus simtus tonnu labības, bet sakarā ar to, ka frakcijas nebija iepazinušās, radās situācija, ka mēs demagoģisku nolūku dēļ vienkārši tikām iedzīti stūrī. Frakcija "Saskaņa Latvijai" tā rīkojusies jau vairākas reizes, pierādot to, ka kāds konkrēts balsojums ir pretrunā lauku interesēm.

Šeit es gribu minēt tieši to, kas netika ievērots. Izskatot šo pieprasījumu, es iesniegšu arī rakstiski. Es negribētu uzskatīt šo pieprasījumu par pieprasījumu, tāpēc ka no pieprasījuma šeit ir tikai nosaukums, jo, ja tur tālāk ir vārdi - "liekam priekšā ierosināt Latvijas bankai uzdot Ministru kabinetam", piemēram, 2. punkts, lai piešķirtais kredīts radītu pamatu valsts labības tirgum turpmākajos gados. Sekas pieprasījumu neapmierināšanai ir tieši tas, ko varbūt vēlētos frakcija "Saskaņa Latvijai", tas ir, valdības demisiju. Nostrādājuši trīs dienas, neko neizdarījuši, atkal paliksim bezvaldības situācijā un vispār nerisināsim nevienu jautājumu. Es domāju, ka te, ja arī ir cēli mērķi, sekas var būt vienīgi "lāča pakalpojums", kas jau tika veikts šodien, uzskatot, ka tas ir steidzams.

Atcerēsimies, draugi, kā tika skatīts Ministru kabineta jautājums! Es personīgi runāju tieši no šā viedokļa, ka labība briest un ka mēs nevaram palikt bez likuma par valdību, mēs nevaram palikt bez Ministru kabineta. Frakcijas "Saskaņa Latvijai" rīcība (izņemot Staša kungu praktiski, kuram pateicoties un kurš varbūt arī balsoja "pret", varam runāt vispār par labības atbildību) un nostāja, manuprāt, ir tomēr nekorekta. Es varbūt asi izsakos, bet tā tas ir. Un tāpēc es iesniegšu priekšlikumu, ka es neuzskatu šo dokumentu par pieprasījumu. Tas, ka pie šā jautājuma mēs jau strādājam, ka šinī dokumentā tie skaitļi nav precīzi, ka ir vēl vismaz četri, pieci risinājumi, ka tie

tiks piedāvāti, ka, uzsverot prioritāti, Ministru kabinets pirmajā sēdē izskatīs to jautājumu, ka šeit tiek pārkāptas kompetences, uzdodot bankai un vēl iejaucot visādās lietās... Es nevaru uzskatīt to par pieprasījumu. Te jau frakcija "Saskaņa Latvijai" pateica, es vairāk laika netērēšu, lai gan man būtu ļoti daudz, ko teikt. Es iedošu arī konkrēti uzrakstītu. Tātad mans priekšlikums ir - neuzskatīt šo dokumentu par pieprasījumu.

Priekšsēdētājs. Es ļoti atvainojos, pēc šā deputāta situācija mainās, jo deputāts Lucāns kā iesniedzējs apgalvo, ka tas neesot pieprasījums. Lūdzu, deputāt Lucān!

Lūdzu, par procedūru!

E.Kide ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie deputāti, es vienkārši atļaušos komentēt to starpsaucienu. Es sapratu, ka nevis par dokumenta virsrakstu, kas ir parakstīts un apstiprināts kā pieprasījums, bet Lucāna kungs saka par to 2. punktu, ka satura daļā nav pieprasīts, bet ir ierosināts valdībai izskatīt.

Priekšsēdētājs. Paldies. Lūdzu - deputāts Voldemārs Novakšānovs. Pēc tam - Jānis Lucāns.

V.Novakšānovs (Latvijas Zemnieku savienība).

Cienījamais Prezidij, kolēģi deputāti! Šodien patiesi bija tāds teikums, tā es pateicu, ka ne jau mums ar Birkavu vajag runāt, bet jau ar Dievu, jo briest labība. Bet es gribu teikt, ka no šīs svētās lietas, no labības un maizes, esiet tik labi, netaisīsim politiku! Novāksim to labību, uzglabāsim un rīkosimies, lai tauta būtu bagāta!

Es gribu teikt, ka jau 6. jūnijā, tiklīdz pat bez vēlēšanu komisijas uzzināju, ka es strādāšu ar jums kopā, kolēģi, mēs ar Berķa kungu izveidojām uz "vecā ranga" komisiju un braucām strādāt. Jūs tīri labi zināt, kā bija teikts, ka nav vietas, kur bērt graudus. Nākamais - nav naudas, ar ko samaksāt. Un kad mūsu komisija sāka revidēt Rīgas ostas elevatoru (bija diezgan liela komisija) un kad beidzot savācām ziņas, cik kurā reģionā atrodas graudu, tad jāsaka, ka viskritiskākais tilpņu ziņā bija jautājums Valkā un Gulbenē, un vissliktākā kvalitāte Liepājā. Vēl šodien neviens nerisina Liepājas jautājumu. Bet Valsts labības birojs jau šo jautājumu par labības izvietošanu risina un domā tālāk. Pie šā dokumenta tātad mēs strādājām jau jūnijā. Ļoti aktīvi piedalījās arī Latvijas labības birojs. Un šis pieprasījums ir vārds vārdā, pat ar komatiem, no tā dokumenta, ko šodien izstrādā Latvijas labības birojs. Zemkopības ministrs un mēs, deputāti, mēs ar Rozentālu, esam teikuši... Divdesmit stundu laikā mēs tikāmies trīs reizes ar zemkopības ministru Jāni Kinnu un gatavojām ļoti intensīvi šo jautājumu. Šeit pat ar komatiem ir norakstīts no tā, kas ir paredzēts Valsts labības biroja ieteikumos. Un es gribu teikt, ka šeit jau ir kļūda: te ir 11,1 miljons, patiesībā būs jāprasa 12 miljoni. Un tāpēc jau arī te tas ir - uzdot, jo "galviņa" gan, es saprotu, ir sacerēta tepat uz vietas, bet tā apakša ir pielikta no tā. Tātad es esmu ļoti priecīgs, ka zemkopības komisija strādā pie tautsaimniecības. Kopā turpināsim to darbu uz priekšu. Tāpēc atļaujiet man mazliet teikt par iespējām, kur to naudu ņemt. Kaut gan es jau teikšu vienā teikumā - no tās augļošanas, ko banka ieguva uz zemnieka rēķina, pa ziemu nesamaksājot. Jau tajā daļā vien varētu tos miljonus atrast. Vienā teikumā.

Ja tā nav, otrs variants. Graudus var izmantot kā garantus pret tiem procentiem, ko jūs te apšaubījāt, cienījamais kolēģi, lai zemnieks varētu iepirkt degvielu, lai zemnieks varētu uzlabot sēklas materiālu un lai zemnieks varētu apsēt laukus un bērnus palaist uz skolu. Izmantot graudus kā garantu bankas aizdevumam.

Nākamais. Es būtu ļoti priecīgs, ja būtu šodien uzrakstīts pieteikums, kā atrisināt ārējo tirgu. Kaut gan es pateikšu, es varu nosaukt labības kombinātus, kuri to jautājumu risina un to deficītu tilpnēs likvidēja, ka viņi tomēr to labību - rudzus - tirgoja uz ārvalstīm. Bet mums šodien, pateicoties vecajai Lauksaimniecības ministrijai, es teikšu, ir ļoti švaki kadri, kas strādā ar ārējo tirgu. Man liekas, ka to pat nav.

Nākamais. Lai mēs varētu strādāt, mums ir vēl viena problēma: jāpārdod 70 - 100 000 tonnu rudzu un jāiepērk 70 000 tonnu cieto kviešu miltiem.

Nākamais. Sakarā ar to, ka juridiski valdība sāks strādāt no 3. augusta, es lūdzu, lai valdība netiktu nostādīta, jūs piedodiet man, pirmās klases skolnieka lomā, kam sāk prasīt piektās klases uzdevumus. Es tā rupji izsakos, bet, piedodiet, katrai lietai jāiziet savs tehnoloģiskais, es šoreiz teikšu, - juridiskais process. Trīs plus 7 ir 10. augusts. Es ceru, ka līdz 10. janvārim valdībai ir jādod iespēja. Es nelūdzu, bet domāju, ka mums visiem kopā, visai Tautsaimniecības komisijai, Zemkopības ministrijai un Ministru kabinetam ir jādod pozitīvs, jāatrisina ārkārtēji grūts uzdevums, lai mēs varētu no zemniekiem pieņemt graudus un uz labvēlīgiem pamatiem viņiem arī iedalīt kredītus. Šis ir uzdevums.

Lūdzu, esiet tik labi, nešķelsimies, netaisīsim politiku tur, kur jau praktiski rīt vajadzīgs grūts, cītīgs un intensīvs darbs! Un es ceru, ka visi kopā mēs šo darbu paveiksim. Tātad uz sadarbību un uz tautas izpratni un strādāt. Es gribu teikt, ka, ja jau mēs šitā ķersim tikai dažus likumus, tad, lūk, es jums šeit parādīšu kā kārtis, cik jau top jaunu priekšlikumu tieši tikai graudkopībā. Te ir visa uzskaite gan par ārējo tirgu, gan par kredītiem, gan par muitu. Paldies par uzmanību.

Priekšsēdētājs. Vārds deputātam Jānim Lucānam.

J.Lucāns ("Saskaņa Latvijai").

Mani nedaudz pārsteidz tā forma, kā tiek apspriests šis jautājums. Reizēm rodas sajūta, ka procedūras principi ir svarīgāki nekā lietas būtība. Nu liekas, ka mēs šiem akmeņiem esam tikuši laimīgi pāri. Man atliek tikai izteikt neizpratni deputātam Bērziņa kungam, kurš saskata šinī dokumentā kaut kādas provokācijas. Jāatzīstas, ka es nu nekādi nevaru saprast, kur šeit slēpjas šīs provokācijas. Es domāju, ka ļoti konstruktīvu priekšlikumu izteica Kiršteina kungs. Liekas, ka mūsu frakcijai nebūtu iebildumu pret šāda veida labojumiem. Es domāju tikai, ka attiecībā uz 2. sadaļas 2. punktu, kur ir runa par finansēšanas kārtību... Šajā punktā ir ielikts sekojošs saturs. Vismaz rakstot šo dokumentu, ir ielikts sekojošs saturs.

Pirmkārt, ir jābūt beigu beigās skaidrībai, kādus daudzumus valsts iepirks, pie kādiem nosacījumiem iepirks. Tam ir jābūt.

Un pēdējais. Finansēšanas kārtība. Es saprotu, ka ir jāpanāk tāds stāvoklis, ka šim vienreizējam kredītam, kas tiek izdalīts kā sava veida apgrozības līdzekļa papildinājums, turpmākajos gados jākalpo kā apgrozības līdzekļa avotam un ka tas nedrīkst pazust, kā tas ir daudzos gadījumos noticis ar apgrozības līdzekļiem nesenā pagātnē.

Par jautājuma būtību. Es gribētu iebilst pret vārdu "subsidēšana". Šeit nav runas par subsidēšanu. Tā nav subsidēšana. Šeit ir runa tikai par skaidrību. Par subsidēšanu būtu jārunā vēl atsevišķi. Es domāju, ka šeit Kiršteina kungs izteica ļoti atbalstāmas domas. Bet šeit pašreiz nav runas par subsidēšanu. Un vispār šis priekšlikums... Zināmā mērā atbildot Novakšānova kungam, gribu teikt, ka šis priekšlikums nav vienīgais, ko "Saskaņa Latvijai" iesniegs attiecībā uz lauksaimniecību. Mēs esam noskaņoti šos jautājumus risināt aktīvi, un es ļoti atvainojos, ja kādā

gadījumā mēs, teiksim, aizsteidzamies priekšā Zemnieku savienībai. Es ļoti atvainojos, bet nejūtos vainīgs, ka tā ir iznācis.

Vēl par graudu tirgus stabilitātes principiem vispār. Pašreiz Latvijā, lai stabilizētu labības tirgu, ir jārisina diezgan daudzas problēmas. Tā, ko mēs šodien risinām, ir tikai viena no problēmām par finansēšanu. Es domāju, ka liela daļa deputātu palaida garām ļoti, manuprāt, pamatotos un nopietnos priekšlikumus, ko izteica Zaščerinska kungs par cenām un cenu darbību labības tirgū no valsts puses. Diemžēl lielākā daļa tanī brīdī (es tam pievērsu uzmanību) neklausījās šos priekšlikumus. Manuprāt, tur bija ļoti liels racionāls kodols, kas ir paņemts no citu attīstītu valstu pieredzes.

Un trešais jautājums. Tas ir - realizācijas problēmas.

Šeit es gribētu minēt trīs svarīgus momentus. Pirmkārt, mūsu iekšējā tirgus neaizsargātība, par ko jau šeit bija runa. Iekšējā tirgus ļoti zemā pirktspēja, par ko šeit varbūt drusku mazāk runāja. Trešais - ļoti augstā produkcijas pašizmaksa, kas ir sekas mūsu neprofesionāli veiktajai agrārajai reformai. Turpmākā laikā mums jārēķinās ar šo stāvokli uz ilgiem gadiem. Tik ilgi, kamēr nenotiks nopietna kapitāla koncentrācija laukos, šīs pašizmaksas būs augstas. Līdz ar to konkurences spēja pasaules tirgū būs zema, un mums būs ilgu laiku jārūpējas par sava iekšējā tirgus nosargāšanu, lai mēs varētu izdzīvot.

Nākamais jautājums, par ko nav bijusi runa, ir par labības kā izejvielas novērtēšanu. Te mazliet gan par to runāja Kreitusa kungs. Es domāju, ka būtu pēdējais laiks to nostādni, kas pirms kādiem sešiem, septiņiem gadiem tika radikāli mainīta attiecībā uz spirta ražošanu, pagriezt atpakaļ normālās sliedēs un sākt nodarboties Latvijā ar spirta ražošanu. Tas nenozīmē, ka valstij būtu jāceļ spirta rūpnīcas, bet vajadzētu atvērt labvēlīgu kreditēšanu sistēmu šo uzņēmumu attīstībai. Tad pārējais nokārtotos pats no sevis. Šī spirta rūpniecība kalpotu kā lielisks stabilizators labības tirgum, no vienas puses, un ne tikai labības tirgum. Arī kartupeļu ražošana iegūtu lielāku perspektīvu un lielāku stabilitāti.

Mēs pavisam neesam runājuši par tādu jautājumu, kā pārtikas lipekļa ražošana no labības, kas mūsu valstī brīnišķīgi iederētos no visiem viedokļiem.

Pēdējais jautājums, ko es šajā sakarībā gribēju minēt, ir par valsts eksporta iespējām, runājot par labību. Lai cik tas savādi neizklausītos, bet valstī ir šādas eksporta iespējas. Es saskatu tikai vienas briesmas, uz kurām gribu vērst uzmanību un kas jau ir pierādījušās. Pašreiz, sabrūkot lielsaimniecībām, daudzos gadījumos aiziet bojā kalšu saimniecība, un rezultātā mūsu labības produkcija daudzos gadījumos ir ar ļoti zemu kvalitāti. Ir jau bijuši nepatīkami starpgadījumi un incidenti, ka eksportētā labība ir jāatgriež atpakaļ kā nekvalitatīva. Šajā sakarībā man gribētos pievērst Augstākās padomes uzmanību tieši šim apstāklim, ka pašreiz...

Priekšsēdētājs. Saeimas...

J.Lucāns. Jā, piedodiet, Saeimas uzmanību šim apstāklim, jo pašreiz ir tieši tas periods, kad šī kalšu saimniecība Latvijā masveidīgi tiek aizlaista postā. Būtu acīmredzot jāveic kādi pasākumi, kas stabilizētu šo stāvokli un neļautu šīm kalšu saimniecībām iet bojā. Manuprāt, tas ir ļoti būtiski, jo pēc tam tas viss būs jāsāk no gala, jo bez tā iztikt nekādi nevarēs.

Priekšsēdētāja vietā A.Berķis. Vārds deputātam Anatolijam Gorbunovam.

A.Gorbunovs ("Latvijas ceļš").

Godātie deputāti! Es ļoti gribu balsot par to, ka šis dokuments tiktu atzīts par pieprasījumu. Vakardien man bija tikšanās ar mārupiešiem... Nevajag jau arī tikšanos, man, skatoties pa vienu logu, ir redzams miežu lauks. Tas gan ir jaunā zemnieka lauks, pirmajā gadā tas vēl ir stipri aizaudzis ar balandām. Pa otru logu redzams rudzu lauks. Tas pagaidām pieder paju sabiedrībai un vēl ir "Mārupes" līmenī. Bet kas mani var atturēt balsot par šo pieprasījumu? Gan pati tehnoloģija, gan arī būtība. Par tehnoloģiju runājot, es uztraucos kā sēdes vadītājs, kāda būs tehnoloģija mūsu darbā, un otrs - būtība. Varbūt tātad tikai par priekšlikumu.

Es aicinātu iesniedzējus, jo tikai viņi var labot vai izmainīt šā pieprasījuma tekstu. Es aicinātu iesniedzējus atbalstīt deputāta Jura Sinkas ierosinājumu. Viņš lūdza pabeigt šo dokumentu, kā tas varētu arī būt. Ņemot vērā minēto, lūdzam Ministru prezidentu sniegt informāciju par to, kā tiks sakārtots valsts labības tirgus. Pārējo šodien neizvirzīt kā pieprasījumu un noņemt, bet tūlīt 10 deputātiem parakstīt, tā kā jūs visi šeit apgalvojat, ka tas ir ierosinājums, un noformēt to kā ierosinājumu. Jo citādi tādā veidā es gribētu no sirds balsot, ka tas ir pieprasījums, bet tādā veidā, kā tas ir noformulēts, ka ir gan pieprasījums, gan ierosinājums, tad mums Kārtības rullī to visu, kas ir ierosinājumi, vajag vienkārši izņemt ārā vai svītrot. Kamēr tas tā nav, tikmēr šī tehnoloģija mums nenesīs neko labu.

Un otrs. Es aicināšu vēl tiešām ieklausīties tajā priekšlikumā. Ja valdība sāks 3. augustā savu darbu, tad, es domāju, būtu ļoti loģiski, ka mēs valdībai dotu vienu nedēļu laika, lai sniegtu pilnīgu atbildi uz visu šo sarežģīto jautājumu. Tas arī būtu loģiski, nevis divu dienu laikā prasīt, lai tā sniegtu atbildi.

Ja iesniedzēji kaut vai daļēji ieklausītos šajos manos un arī deputāta Sinkas priekšlikumos, tad, es domāju, daudzi deputāti balsotu par šā dokumenta uzskatīšanu par pieprasījumu. Tas būtu saskaņā gan ar viņu varbūt iekšējiem uzskatiem vai vispār uzskatiem par laukiem, gan ar to problēmu, kura ir, gan arī ar tālāko tehnoloģiju mūsu darbā.

A.Berķis. Vārds deputātam Andrim Rozentālam.

A.Rozentāls (Latvijas Zemnieku savienība).

Cienījamais Prezidij, cienījamie kolēģi deputāti, klātesošie! Jautājums, protams, ir ārkārtējs, bet ne jau tāpēc, ka tas izvirzīts šodien. Tas ir ārkārtējs Latvijas laukiem un zemniecībai. Tāpēc arī pie šā jautājuma man kā Zemnieku federācijas priekšsēdētājam ir bijis jāstrādā visu laiku pirms Saeimas ievēlēšanas. Pēc tam, jau sēžot plenārsēdēs un pārējā laikā strādājot savā darbā, esmu ar to visu laiku nodarbojies un gribu teikt, ka risinājuma meklējumi ir nepārtraukti pilnveidojušies. Šobrīd es saprotu, ka Ministru kabinetam un jaunajam zemkopības ministram ir jau zināma pakete sagatavota... Es varbūt tā runāju savu zināšanu līmenī, taču domāju, ka Birkava kunga priekšlikums - runāt par šo jautājumu pēc tam, kad viņi būs oficiāli kā valdība un varēs arī oficiāli par to spriest un lemt, ir ļoti saprātīgs, tāpēc es atbalstu šo priekšlikumu.

Ļoti racionālu un pamācošu runu pirms manis mums teica cienījamais Saeimas priekšsēdētājs Gorbunova kungs, no kā mums visiem ir jāmācās, labdabīgi papildinot vienam otru un neizvirzot pretenzijas un ambīcijas. Es domāju, ka šis jautājums varbūt ir ieildzis un pagari tiek spriests. Tas, protams, ir jāiztirzā ārkārtīgi... jo tas skar visu mūsu Latvijas zemniecību un pamatā Latvijas laukus, bet vai tam nebūtu jāveltī speciāla plenārsēde? Vai mēs spriedīsim par to tad, kad Birkava kungs ziņos, un tad, pieņemot vai apstrīdot, dodot priekšlikumus uzlabojumam, mums būs pamats runāt. Man, protams, šimbrīžam ir arī ļoti daudz ko piebilst par to, ko šeit nepiebilda mani iepriekšrunātāji, bet es nezinu, vai ir lietderīgi tērēt mūsu un jūsu dārgo laiku un par to runāt.

Tomēr es dažās vai pat vienā minūtē gribu pasacīt tikai galveno, kas, manuprāt, šeit netika pateikts. Mēs principā, cienījamie kolēģi, šobrīd runājam par sekām. Sekas ir tās, ka mēs nekur tālu neesam tikuši vai praktiski atrodamies vēl iepriekšējā, sociālistiskajā, saimniekošanas sistēmā un cīnāmies ar tās radītajām sekām. Taču, lai nepārtraukti šīs sekas mūs nenomāktu, ir jālikvidē cēloņi. Cēloņi - tā ir privātražošana. Kooperatīvās zemnieku sabiedrības, kuru pārziņā būs darbi, sākot no lauka līdz pārstrādei, no "dziļās" pārstrādes līdz vairumtirdzniecībai, kā tas ir civilizētajā pasaulē... Šīs zemnieku un lauksaimnieku kooperatīvās sabiedrības pašas risinās jautājumus - gan graudu iepirkšanu, gan graudu glabāšanu, gan to pārstrādi. Es ceru, ka tad arī tiks apturēta šī nelegālā vai legālā organizētā mūsu lauksaimniecības iznīcināšana ar ievedprecēm. Diemžēl šobrīd mēs ar to galā netiekam nekādā veidā, bet šis komplekss ir jārisina mums, šeit Saeimā sēdošajiem un strādājošajiem deputātiem no laukiem, un ne tikai no laukiem. Ja mēs pieņemsim pareizus lēmumus, nevis atkal kļūdainus, kā tas notika agrāk Augstākās padomes laikā, tad mēs sakārtosim ekonomiku, sakārtosim laukus, un tas arī ir mūsu šo divarpus gadu svēts uzdevums.

Varbūt vēl dažas manas domas no Zemnieku federācijas puses. Vistuvākajā laikā ir jāpanāk kredīts laukiem, atkal īstermiņa kredīts, jo ir iespējams, ka gan paju sabiedrības, gan zemnieki līdz šai labības pārdošanai vēl nemaz netiek. Ir jānopļauj, jānovāc un jāizkaltē. Un tikai tad būs tas labības tirgus, kad varēs pārdot. Par to arī vajadzētu padomāt. Šeit gan nav klāt zemkopības ministra Kinnas kunga, bet ir mūsu Ministru prezidents Birkava kungs, varbūt ir arī kāds bankas pārstāvis. Mēs par šo jautājumu ar banku jau esam runājuši. Tas ir viens.

Nedaudz oponēšu iepriekšējiem runātājiem. Cienījamie kungi, visa civilizētā pasaule domā nevis par to, kā zemnieku iznīcināt ar brīvo tirgu, bet visi un ar visiem līdzekļiem cīnās par savas zemniecības saglabāšanu. Tāpēc nevis šobrīd, Kiršteina kungs, sāka spriest par brīvo tirgu, bet šī brīvā tirgus ideju apspriešana GATT līmenī Eiropā notiek desmitiem gadu, un nekas tur nav norunāts, jo nevar salīdzināt norvēģu zemnieka darbu akmeņainos laukos ar franču vai angļu līdzenumiem, ar viņu ideālajiem lopkopības apstākļiem. Tas ir viens.

Un pats pēdējais. Viszemākā pašizmaksa pasaulē ir Latvijas lauksaimniecības produkcijai, jo vācieši, atbraukuši pie mums, teica: ko tad jūs varat vispār no mums nopirkt, ja jums maksā dažus feniņus par pienu. Nekas pasaulē nav tik lēts kā ar verga darbu saražotā Latvijas zemnieku produkcija. Paldies par uzmanību!

Priekšsēdētājs. Paldies. Par procedūru? Lūdzu - deputāts Kide!

E.Kide ("Saskaņa Latvijai").

Cienījamie deputāti! "Saskaņas" frakcija piekrīt priekšlikumiem, ka pieprasījumā varētu atstāt tikai pirmo daļu, pieprasot no Ministru prezidenta paskaidrojumus, informāciju par labības tirgu. Visu pārējo daļu, ko mēs uzskatījām par ierosinājumu, varētu izņemt no šā dokumenta un noformulēt kā ierosinājumus pie šā pirmā pieprasījuma, ko nodotu Ministru kabinetam.

Un trešais. Mēs varētu piekrist loģiskam priekšlikumam, ka ir jādod 10 dienas, tas ir, termiņš jāsāk skaitīt no 3. augusta 7 dienas uz priekšu. Paldies. Šo ierosinājuma daļu mēs pārformēsim un iedosim klāt kā pielikumu pie šā pieprasījuma. Paldies.

Priekšsēdētājs. Ko vajag balsot? (Zālē smiekli.) Es atvainojos, gan jūs mani izprovocējāt, gan es jūs izprovocēju. Tomēr ievērosim kārtību! Ja jūs uzskatāt par vajadzīgu... Tas, ko autori ir tikko iesnieguši, ir jāpieņem zināšanai. Es gan domāju, ka mēs šo ierosinājumu savā nolēmumā, jo to jau ir parakstījuši 10 deputāti, varētu fiksēt bez vēlreizējas noformēšanas, jo tas ir izskanējis un

visi to ir dzirdējuši. Taču to mēs visi pieņemam zināšanai, bet, ja jūs... ja te atskan izsaucieni par balsošanu, tad man šeit ir jāizlemj par debatēm.

Par procedūru? Lūdzu!

O.Grīgs (Latvijas Zemnieku savienība).

Prezidij, priekšsēdētāja kungs, cienījamie kolēģi! Sakarā ar Kides kunga šo iepriekš pateikto es savu vārdu svītroju no debatēm un ierosinu pārtraukt debates, un tad es iesniegšu rakstiski...

Priekšsēdētājs. Paldies. Bet tagad, lai izkļūtu no šīs procedūras situācijas un kamēr jūs savāksit sarakstu, varbūt sēdes vadītājs, ja neviens neiebilst, varētu ierosināt pārtraukt debates, jo viņam tādas tiesības ir. Protams, tikai ierosināt, bet jāizlemj būs Saeimai. Ja nav iebildes, es ierosinu pārtraukt debates. Tiešām nākamais runātājs bija Oskars Grīgs, taču viņš atsauca savu priekšlikumu.Līdz ar to mēs varam balsot priekšlikumu - pārtraukt debates. Balsošanas režīmu! Vajadzētu pazvanīt, jo būs lielas balsošanas. Kaut gan zāle izskatās ļoti labi. Lūdzu balsošanas režīmu! Ir jau balsošanas režīms? Lūdzu, balsosim priekšlikumu par debašu pārtraukšanu! Balsosim! Spiediet, lūdzu pogas! Vai visi ir nobalsojuši? Lūdzu rezultātu! Par - 88, pret - nav, 5 - atturas. Paldies. Debates tiek pārtrauktas.

Tagad es formulētu šādi: mums ir balsojams deputāta Kides iesniegtais pieprasījums, pret kuru neviens (arī no tiem deputātiem, kuri ir parakstījuši šo pieprasījumu) neiebilst. Es to nolasīšu vēlreiz. Un otrs balsojums būtu par ierosinājumu. To es arī nolasīšu, lai mēs arī par to varētu nobalsot.

Lūdzu, balsosim deputātu pieprasījuma šādu tekstu: "Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 104. un 107. pantu lūdzam pieņemt un steidzami apspriest mūsu pieprasījumu par valsts labības tirgus stabilizēšanu. Latvijā ir jau sākusies graudaugu pļauja, bet lielai daļai lauksaimnieku nodotās produkcijas neapmaksāšanas dēļ trūkst līdzekļu šāda darba veikšanai un ziemāju sējai. Valsts labības tirgus nesakārtotības dēļ liela daļa 1992. gada ražas vēl atrodas labības glabātavās. Valsts budžetā nauda šo lietu nokārtošanai nav paredzēta. Pastāvot pašreiz noteiktajām kredītu procentu likmēm, valsts pārstrādes uzņēmumi nevar izmantot banku kredītus. Ņemot vērā minēto, lūdzam Ministru prezidentu sniegt informāciju par to, kā tiks sakārtots valsts labības tirgus." Un punkts. No iesniedzējiem vēl bija piebilde, ka, ņemot vērā to, ka valdība uzsāk savu darbību 3. augustā, maksimālo izskatīšanas termiņu skaitīt no 3. augusta Kārtības rullī noteiktajā laikā. Tur ir teikts: ne vairāk kā 7 dienas, un mēs ceram, ka ir zināma vienprātība un valdība, prtoams, to izdarīs daudz ātrāk.

Lūdzu, balsosim priekšlikumu - šo tekstu uzskatīt par deputātu pieprasījumu! Balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! 90 - par, pret - nav, atturas - 2. Lēmums ir pieņemts.

Un tagad par šā izplatītā teksta otro daļu. Tātad deputāts Kide ierosināja, ka šo tekstu tādu, kāds tas ir šeit piedāvāts, varētu uzskatīt par deputāta ierosinājumu, jo mēs bez viņu atļaujas, dabiski, nevaram mainīt šo tekstu un iesniegt šo pieprasījumu Ministru kabinetam izskatīšanai. Kā, lūdzu? Jā, viņi jau ir iesnieguši, paraksti jau ir. Un tādējādi, ka mēs dalām šo dokumentu divās daļās un ka tas ir viņu pašu ierosinājums... Jā, lūdzu, par procedūru!

A.Panteļējevs ("Latvijas ceļš").

Es saprotu, ka te ir zināmas problēmas ar šo otro daļu. Tur ir nosaukti konkrēti skaitļi, un diez vai visi deputāti var balsot par tiem, jo, pieņemsim, mūsu frakcija nevar parakstīties zem tiem

skaitļiem, kas tur ir nosaukti. Jebkura deputātu grupa var iesniegt ierosinājumus, un es saprotu, ka deputātu grupa šos ierosinājumus iesniedza, bet nobalsot visai Saeimai par to un autorizēt tos kā Saeimas ierosinājumus, tas... es domāju, nebūs īsti atbilstoši, jo tur ir konkrēti skaitļi, likmes un tādas lietas, kas, pieņemsim, mūsu frakcijā nav izspriestas. Mēs nevaram balsot par skaitļiem, kurus mēs neesam apsprieduši, un uzskatīt tos par saviem ierosinājumiem. Tāpēc vienkārši tas ir formulēts kā "Saskaņas" ierosinājums valdībai, un valdība droši vien arī to komentēs sava atbildē, kā jau Ministru kabineta priekšsēdētājs izteicās, bet tos nosaukt par Saeimas priekšlikumiem... tas, es domāju, ir problemātiski.

Priekšsēdētājs. Kolēģi, mums tikai ir jāizlemj ierosinājuma liktenis. Mēs šeit nelemsim nedz par skaitļiem, nedz par kaut ko citu. Iesniegt valdībai... Lūdzu, balsosim par šo priekšlikumu - iesniegt šos ierosinājumus valdībai. Lūdzu rezultātus! Par - 81, pret - 1, atturas - 5. Pieņemts.

Vai ir vēl kādi deputātu iesniegumi? Ja nav un ja neviens neiebilst, ka sēdes vadītājs kādu no jautājumiem vēl nav izskatījis, es došu vārdu paziņojumiem.

Taču vispirms par darba kārtību. Vai frakcijām nav iebildumu? Nav. Lūdzu, vārds paziņojumiem! Deputāts Endziņš. Pēc tam - deputāts Silārs.

A.Endziņš ("Latvijas ceļš").

Cienījamie Kārtības ruļļa izstrādāšanas komisijas dalībnieki! Pašreiz pulkstenis ir 12. Varbūt mēs varam vienoties un pulksten 13 uzsākt savu darbu? Pulksten 13.00 401. kabinetā pulcējas Kārtības ruļļa izstrādāšanas komisijas locekļi.

Priekšsēdētājs. Paldies. Deputāts Silārs.

I.Silārs ("Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi! Lai gan jūs, pieņemdami labojumus Kārtības rullī, esat ignorējuši Balsu skaitīšanas komisiju, pēc tam, kad 26. pants ir apturēts, izdarot izmaiņas 149. pantā, Balsu skaitīšanas komisija vairs neeksistē, taču es tik un tā gribu jūs aicināt būt saudzīgiem pret šīm pultīm, jo šeit nav nekāda svētā gara, kas izdara kļūdas, bet jūs paši, ieslēgtām atslēgām uzlikdami virsū mapes uz pults, tās bojājat. Tādēļ, lūdzu, vienmēr tad, kad pults ir ieslēgta, neapkraujiet balsošanas pogas ar savām mapēm.

Un gribu paskaidrot arī to, kādēļ šodien bija reģistrējušies 117 deputāti. Arī tas nebija svētais gars. Tā šoreiz bija operatora kļūda, jo viņš bija nospiedis to savu pogu, kas parādīja, cik šeit vispār ir vietu, kas ir pieslēgtas elektroniskajai balsu skaitīšanas sistēmai - tādas ir 117 vietas. To paskaidroju, lai jūs saprastu, kāda ir tā patiesība. Paldies.

Priekšsēdētājs. Paldies. Tā ir informācija, kas nebūt nemaina lietas būtību attiecībā uz balsošanām. Tas ir skaidrs.

Godātie kolēģi, vēl 3 minūtes uzklausīsim, kaut gan ir sācies pusdienu laiks. Arī sēde ir jāslēdz. Uzstāsies priekšsēdētāja biedrs Berķa kungs. Uzklausiet pāris minūtes, jo tas ir ļoti svarīgi frakcijām.

A.Berķis (Latvijas Zemnieku savienība).

Ir vienošanās ar presi, ka katru reizi pēc plenārsēdes beigām vienu stundu tiek rīkota preses konference, no kuras pusstundu pēc tam translē televīzija; to dod arī radio un izmanto pārējie žurnālisti. Ir nolemts, ka šajā preses konferencē piedalīsies kāds no Prezidija un visu frakciju vadītāji. Mēs nebijām paredzējuši, ka šodien tik ātri tiksim galā. Šīs preses konferences sākums ir noteikts pulksten 17.00 Sarkanajā zālē. Tā ka es lūdzu visus (no Prezidija ieradīsies Daudiša kungs) frakciju vadītājus pulksten 17.00 arī būt Sarkanajā zālē.

Priekšsēdētājs. Tālāk. Saeimas plenārsēdes darba kārtību noteiks Prezidijs saskaņā ar tiem iesniegumiem vai likumprojektiem, vai lēmumprojektiem, kuri ienāks Prezidijam. Saeimas plenārsēde saskaņā ar to grafiku, kuru ir apstiprinājusi Saeima, notiks nākamajā ceturtdienā pulksten 8.30. Paldies!

Stenogrammu parakstīja

Redaktore J.Kravale

Mašīnrakstītāja-operatore I.Kuzņecova

Korektores S.Stikute, D.Kraule

SATURA RĀDĪTĀJS
1993.gada 29.jūlija sēde

Par Saeimas deputātu mandāta apstiprināšanu

Andrim Grotam - 1.lpp.

Paskaidrojums - dep. A.Saulītis - 2.lpp.

Par likumprojektu "Par pagaidu ierobežojumiem ieņemt amatus" - 2.lpp.

Par procedūru - dep. A.Endziņš - 3.lpp.

Priekšlikumi - dep. M.Grīnblats - 4.lpp.

- dep. I.Silārs - 4.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 5.lpp.

- dep. J.Lagzdiņš - 5.lpp.

Par procedūru - dep. A.Endziņš - 6.lpp.

Priekšlikumi - dep. A.Seile - 6.lpp.

- dep. A.Līgotnis - 6.lpp.

- dep. I.Silārs - 7.lpp.

- dep. O.Kostanda - 8.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē"

- 9.lpp.

Priekšlikumi - dep. J.Lagzdiņš - 9.lpp.

- dep. I.Bukovskis - 9.lpp.

- dep. J.Vaivads - 10.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem Latvijas Republikas 1990.gada 10.jūlija likumā "Par zemes komisijām" un 1991.gada 20.novembra likumā "Par grozījumiem un papildinājumiem Latvijas Republikas likumā "Par zemeskomisijām""

- 10.lpp.

Priekšlikumi - dep. A.Endziņš - 10.lpp.

- dep. A.Rozentāls - 11.lpp.

- dep. A.Kiršteins - 11.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 12.lpp.

- dep. V.Novakšānovs - 12.lpp.

- dep. M.Budovskis - 12.lpp.

- dep. G.Resnais - 13.lpp.

- dep. A.Seile - 13.lpp.

- dep. I.Bērziņš - 14.lpp.

Totalitārisma seku dokumentēšanas centra un

Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas

darbības pārbaudei izveidotās komisijas ziņojums - 15.lpp.

Ziņo - dep. L.Kamaldiņš - 16.lpp.

Priekšlikumi - dep. J.Lagzdiņš - 20.lpp.

- dep. A.Endziņš - 20.lpp.

- dep. A.Kiršteins - 21.lpp.

- dep. E.Kide - 21.lpp.

- dep. A.Žīgurs - 22.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 22.lpp.

Par Saeimas deputātu grupas iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem - 23.lpp.

Priekšlikumi - dep. A.Endziņš - 23.lpp.

Deputātu pieprasījums par valsts labības tirgus stabilizēšanu - 24.lpp.

Priekšlikumi - dep. J.Zaščerinskis - 25.lpp.

- dep. V.Birkavs - 26.lpp.

Par procedūru - dep. A.Endziņš - 27.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 27.lpp.

- dep. M.Budovskis - 28.lpp.

- dep. A.Endziņš - 29.lpp.

- dep. J.Zaščerinskis - 30.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 30.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums - 31.lpp.

Ziņo - dep. I.Silārs - 31.lpp.

Debates - dep. J.Zaščerinskis - 35.lpp.

- dep. J.Sinka - 38.lpp.

- dep. A.Kreituss - 39.lpp.

Par procedūru - dep. A.Endziņš - 43.lpp.

- dep. J.Lucāns - 43.lpp.

Debates - dep. A.Kiršteins - 44.lpp.

Par procedūru - dep. A.Panteļējevs - 47.lpp.

- dep. A.Endziņš - 48.lpp.

Priekšlikumi - dep V.Birkavs - 48.lpp.

Paskaidrojumi - dep. J.Lucāns - 49.lpp.

Priekšlikumi - dep. G.Bērziņš - 50.lpp.

Par procedūru - dep. E.Kide - 51.lpp.

Debates - dep. V.Novakšānovs - 52.lpp.

- dep. J.Lucāns - 54.lpp.

- dep. A.Gorbunovs - 56.lpp.

- dep. A.Rozentāls - 58.lpp.

Par procedūru - dep. E.Kide - 60.lpp.

- dep. O.Grīgs - 60.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 62.lpp.

Paziņojumi - dep. A.Endziņš - 63.lpp.

- dep. I.Silārs - 63.lpp.

- dep. A.Berķis - 64.lpp.